

GRŴP CYNEFIN

Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol

Ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

ADRODDIAD A DATGANIADAU ARIANNOL 2020

CYNNWYS	Tudalen
Manylion cyfreithiol a gweinyddol	3
Adroddiad y Bwrdd Rheoli	4
Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol	18
Datganiad Incwm Cynhwysfawr Cyfunol	21
Datganiad Incwm Cynhwysfawr y Gymdeithas	22
Datganiad Sefyllfa Ariannol Gyfunol	23
Datganiad Sefyllfa Ariannol y Gymdeithas	24
Datganiad Newidiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn Cyfunol	25
Datganiad Newidiadau yng Nghronfeydd wrth Gefn y Gymdeithas	26
Datganiad Llif Arian Cyfunol	27
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	28

GRŴP CYNEFIN

MANYLION CYFREITHIOL A GWEINYDDOL

SWYDDFA GOFRESTREDIG

Tŷ Silyn
Ffordd Llanllyfni
Penygroes
LL54 6LY

AELODAU'R BWRDD RHEOLI

Dafydd Lewis	Cadeirydd	
Carys Edwards	Is-gadeirydd	
Julia Hughes		
Nia Hughes		(ymddiswyddodd Medi 2019)
Llinos Iorwerth		
Bob Jones		(ymddiswyddodd Gorffennaf 2019)
John Arthur Jones		
Clifton Robinson		
Chris Schoen		
Sharon Warnes		(ymddiswyddodd Mai 2019)
Ellen Llwyd Williams		
Mike Corfield		(penodwyd Medi 2019)
Jane Lewis		(penodwyd Medi 2019)
John Antony Jones		(penodwyd Medi 2019)
Geraint Wyn George		(penodwyd Medi 2019)

Y TÎM ARWEINYDDIAETH

Shan Williams	Prif Weithredwr
Bryn Ellis	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Busnes
Carina Roberts	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymunedol
Dylan Roberts	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Adfywio
Nia Owen	Pennaeth Cyllid
Noela Jones	Pennaeth Gwasanaethau Tai

YSGRIFENNYDD

Shan Williams

BANCWYR

Barclays
Blwch Swyddfa Bost 3333
One Snowhill
Snowhill Queensway
Birmingham
B3 2WN

ARCHWILYDD

Beever and Struthers
St George's House
215-219 Chester Road
Manchester
M15 4JE

STATWS CYFREITHIOL

Cofrestredig dan y Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014
Cofrestredig gyda Llywodraeth Cymru, Rhif L029
Mae'r Gymdeithas wedi mabwysiadu rheolau elusenol

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Mae Cynllun Corfforaethol 2019-2024 Grŵp Cynefin yn gosod y cyfeiriad strategol fel a ganlyn:

GWELEDIGAETH

Gwneud gwahaniaeth positif i fywydau a chymunedau

DATGANIAD CENHADAETH

Bydd Grŵp Cynefin yn:

- **Darparu cartrefi a gwasanaethau rhagorol**
- **Cyfrannu at ddatblygiad cymunedau cynaliadwy**
- **Gwarchod a hyrwyddo'r Gymraeg gyda balchder**

GWERTHOEDD

Mae Grŵp Cynefin yn ymwybodol bod gan ei werthoedd ddylanwad mawr ar ymddygiad ac agwedd staff. Mae Grŵp Cynefin wedi buddsoddi amser gyda staff i sicrhau bod ei werthoedd yn gosod sylfaen gadarn i'w gynorthwyo i wneud y penderfyniadau gorau mewn unrhyw sefyllfa, gyda'r holl randdeiliaid. Mae gwerthoedd Grŵp Cynefin yn cyd-fynd gyda'i weledigaeth a'i amcanion, a dyma un o'r prif ysgogwyr wrth sefydlu ei ddiwylliant.

- **Agored** - Tryloyw ag yn gwneud pederfyniadau. Barod i gydweithio er mwyn sicrhau y canlyniadau gorau.
- **Arloesi** - Blaengar ac yn barod i herio ein hunain er mwyn darganfod ffyrdd newydd o weithredu a darparu gwasanaethau o'r safon uchaf i'n cwsmeriaid.
- **Cefnogi** - Gweithio gydag angerdd i gefnogi ein cwsmeriaid, ein cydweithwyr a'n partneriaid yn ogystal â helpu ein cymunedau lwyddo.
- **Cyflawni** - Gweithredu'n broffesiynol gan ddefnyddio ein harbenigedd er mwyn sicrhau ffyniant y cwmni a'n pobl. Anelu am wellaint parhaus a gwerth am arian bob amser.
- **Parch** - Parchu ein gilydd ag eraill, hyrwyddo cydraddoldeb a gwrthod unrhyw ragfarn.

NODAU STRATEGOL 2019-2024

Mae yna bum nod strategol, a fydd yn ein helpu i wneud gwahaniaeth cadarnhaol i fywydau a chymunedau. Cefnogir pob amcan gan gyfres o gynlluniau gweithredu a dangosyddion y cytunwyd arnynt, a fydd yn dangos ac yn mesur y gwahaniaeth y mae'r cynllun wedi'i wneud, ac yn ei wneud, dros y pum mlynedd:

1. **Cartrefi o Safon**
2. **Gwasanaethau Rhagorol**
3. **Gwella Bywydau**
4. **Cynnal Cymunedau**
5. **Twf Cadarn a Chynaliadwy**

CYFLAWNI STRATEGAETH GRŴP CYNEFIN

Cyflawnodd Grŵp Cynefin ei amcanion strategol allweddol yn ystod 2019-20, fel y dangosir isod:

Amcan 1: Cartrefi o Safon:

Bydd Grŵp Cynefin yn darparu cartrefi fforddiadwy o safon uchel sy'n diwallu anghenion lleol.

Eleni ychwanegodd Grŵp Cynefin 82 uned at ei stoc a gwaredu 16 uned, gan ddod â chyfanswm nifer yr unedau dan ei reolaeth i 4,025. Fodd bynnag, roedd lleihad o 8 yn y nifer o unedau Cymorth Prynu, a chynnydd o 7 yn y nifer o unedau Rhan-ecwiti gan ddod â chyfanswm nifer yr unedau (gan gynnwys rhai Cymorth Prynu a Rhan-ecwiti) i 4,826 ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae'r rhain yn cynnwys y 4,001 uned rhent sydd unai'n eiddo i Grŵp Cynefin neu sydd wedi eu lesu gan Phartneriaeth Tai Cymru ac sy'n cael eu rheoli gan Grŵp Cynefin, a'r 801 uned marchnad ganolraddol (unedau Cymorth Prynu a rhan-ecwiti) y mae gan Grŵp Cynefin fuddiant ynddynt, yn ogystal â 24 uned sy'n eiddo i landlordiaid eraill ac Elusendai, ond sy'n cael eu rheoli gan Grŵp Cynefin. Cafodd ein pedwerydd datblygiad Tai Gofal Ychwanegol ar gyfer pobl hŷn, Hafod y Gest ym Mhorthmadog, ei agor yn swyddogol yn ystod y flwyddyn, gyda'r gwaith o adeiladu ein 5ed datblygiad Gofal Ychwanegol yn dechrau ar y safle yn Ninbych.

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Nod 2: Gwasanaethau Rhagorol

Bydd Grŵp Cynefin yn darparu gwasanaethau cwsmer rhagorol yn gyson ar draws y grŵp

Mae Fframwaith Boddhad Tenantiaid newydd wedi'i ddatblygu gyda thenantiaid yn unol ag un o'r nodau strategol, a chyflwynwyd fframwaith i'r Pwyllgor Cwsmeriaid a Chymunedau ym mis Medi 2019. Mae'r ffordd y cesglir gwybodaeth am foddhad felly wedi newid yn ystod y flwyddyn, lle mae holiaduron 'pwls' bellach yn cael eu hanfon trwy amrywiol ddulliau cyfathrebu, gyda'r nod o gael mwy o ymatebion gan denantiaid. Mae sylfaen yr holiaduron hefyd wedi newid ychydig, felly, gall rhai ymatebion ymddangos yn wahanol o gymharu â chanlyniadau'r llynedd.

Dechreuodd adolygiad cynhwysfawr o'r adran Cynnal a Chadw yn ystod 2019-20, gyda'r nod o ddarparu gwasanaeth cyson a fydd yn fwy effeithiol, gan sicrhau gwell boddhad i staff a gwell profiad i'n tenantiaid gan roi mwy o sicrwydd i Grŵp Cynefin. Bydd yr adolygiad yn cynnwys ailstrwythuro'r adran, ac fel rhan o hyn, penodwyd Pennaeth Rheolaeth Asedau newydd yn llwyddiannus yn ystod y flwyddyn. Mae sefyllfa COVID-19 wedi effeithio ar amserlen yr adolygiad, ond y nod yw ei chwblhau erbyn Mehefin 2021 yn unol â'r nod strategol.

Dangosyddion Perfformiad Allweddol Trwsio a gwella cartrefi:

	2020	2019
Gwaith a gwblhawyd erbyn y dyddiad targed	92%	90%
Boddhad tenant gyda'r gwaith trwsio	98%	98%
Gwaith argyfwng a gwblhawyd o fewn 24 awr	99%	97%

* Fel y soniwyd uchod, mae tenantiaid wedi bod yn rhan o adolygu fframwaith boddhad newydd ac anfonwyd dau arolwg 'pwls' yn ystod 2019-20 fel un ffordd o dderbyn barn tenantiaid ar ein gwasanaethau. Cysylltwyd â thenantiaid trwy 3 dull - 33% trwy e-bost, 33% trwy'r post a 33% dros y ffôn. Roedd y ganran ymateb ffôn yn llawer uwch na'r ddau dull arall gyda 56% yn ateb dros y ffôn, 24% trwy e-bost ac 20% trwy'r post. Cynlluniwyd cyfres arall o arolygon ar gyfer Mawrth 2020 ond cafodd ei ohirio oherwydd COVID-19.

Gosod a rheoli eiddo:

Roedd y perfformiad am nifer y diwrnodau a gymerwyd i osod eiddo wedi gwella'n sylweddol yn ystod y flwyddyn, ac roedd yn is na'r targed ar gyfer tri chwarter cyntaf y flwyddyn. Roedd hyn yn adlewyrchiad o waith y Grŵp Ail-osod Strategol a sefydlwyd er mwyn gwella perfformiad. Fodd bynnag, roedd penderfyniad strategol i ddal rhywfaint o waith ail-osod yn ôl er mwyn rheoli cyllidebau, wedi cael effaith ar y perfformiad ar ddiwedd y flwyddyn, gyda'r perfformiad yn dangos 26 diwrnod yn erbyn targed o 25 diwrnod.

	2020	2019
Colled rhent - ôl-ddyledion fel% o'r rhent y gellir ei gasglu	3.01%	3.10%
Colled rhent - eiddo gwag fel% o'r rhent y gellir ei gasglu	1.02%	1.10%
Diwrnodau a gymerir i'w gosod (gan gynnwys ail-lenwi ac eiddo newydd)	26	31
Nifer yr achosion YGG (ASB) yn ystod y flwyddyn: Mae'r achosion hyn yn amrywio o achosion categori un, sy'n cynnwys ymddygiad bygythiol ac ymosodiadau, i gategori tri a fyddai'n cynnwys niwsans sŵn, gerddi blêr ac ati	562	433

Sefydlwyd fframwaith a hîm gwasanaeth cwsmer newydd ym mis Awst 2018, o'r enw 'Cysomh Cynefin', a gyflwynodd ddulliau cyfathrebu fel e-bost, negeseuon testun, galwadau ffôn, sgwrsio ar-lein a grwpiau ffocws fel modd i denantiaid leisio'u barn. Bydd mabwysiadu'r fframwaith newydd hefyd yn helpu i sicrhau y bydd lefel uchel o wasanaeth i gwsmeriaid yn cael ei gynnal

Dangosyddion Perfformiad Allweddol Gwasanaethau Cwsmer:

	2020	2019
Nifer y galwadau ffôn a dderbyniwyd	56,195	60,975
Atebwyd o fewn 30 eiliad	93.8%	99.0%
Nifer y negeseuon e-bost a dderbyniwyd	7,344	7,000
Nifer y negeseuon Facebook wedi ei derbyn	892	1,200

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Nod 3: Gwella Bywydau

Bydd Grŵp Cynefin yn darparu cymorth a chyfleoedd i bobl

Mae Grŵp Cynefin yn darparu mwy na thai, ac yn rheoli nifer o fentrau sy'n galluogi pobl ag amrywiaeth o anghenion i fyw'n annibynnol ac yn ddiogel.

- Cynorthwyodd Tîm Lles Grŵp Cynefin 331 o denantiaid am y tro cyntaf, gyda 1532 achos sydd wedi helpu tenantiaid i gael £938,347 mewn budd-daliadau ychwanegol / incwm Credyd Cynhwysol.
- Bu i'r tîm weithio gyda thimau mewnol megis Wardeiniaid Ynni - a wnaeth eu hunain ymdrin â 773 o geisiadau ar gyfer Gostyngiadau Cartrefi Cynnes ar ran ein tenantiaid a thrigolion eraill gydag amrywiaeth o ddarparwyr ynni. Bydd hyn yn cyflawni arbedion o £108,220.
- Bu i'r sefydliad ddarparu cymorth i gael cyflogaeth a datblygu sgiliau newydd. Cefnogwyd cyfanswm o 24 o denantiaid eu cyfeirio at hyfforddiant a chefnogaeth cyflogaeth, cafodd 6 swydd, derbyniwyd 9 gymorth cymhwyster hyfforddi – gan gynnwys cyrsiau NVQ, cyrsiau harddwch, hyfforddiant TG, hyfforddiant cerbyd fforch godi, hyfforddiant HGV a dysgu Cymraeg. Gwirfoddolodd un tenant ar safle, ac roedd 11 yn llwyddiannus yn eu ceisiadau am y grant 'Camau i Gyflogaeth'
- Aseswyd 300 o geisiadau, a'u henwebu ar gyfer eiddo trwy gyfrwng cofrestr tai fforddiadwy Tai Teg, sy'n gynnydd o 46% o gymharu â 2018-19.
- Mae Grŵp Cynefin yn cynnal cyrsiau presgripsiwn cymdeithasol llwyddiannus, mewn partneriaeth gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
- Mae Gorwel, uned fusnes o fewn Grŵp Cynefin, yn darparu cymorth i hyd at 500 o ddefnyddwyr gwasanaeth yr wythnos. Mae hyn yn cynnwys cymorth i deuluoedd sy'n dioddef cam-drin domestig, cymorth i blant a phobl ifanc ac yn darparu gwasanaeth atal digartrefedd a chefnogaeth o fewn y cymunedau.

Nod 4: Cynnal Cymunedau

Bydd Grŵp Cynefin yn ymgysylltu â chymunedau lleol ac yn gatalydd ar gyfer newid cadarnhaol

Uchafbwyntiau o waith cymunedol blaengar Grŵp Cynefin:

- Cefnogwyd cyfanswm o grantiau o £1.2m gan y Tîm Mentrau Cymunedol ar gyfer prosiectau amrywiol yn ein cymunedau
- Derbyniwyd cyfanswm o 70 o geisiadau yn ystod 2019-20 (y swm uchaf hyd yn hyn) ar gyfer y cynllun Grant Cymunedol Grŵp Cynefin. Mae'r grant ar gael i grwpiau gwirfoddol, grwpiau cymunedol neu grwpiau o breswylwyr a hoffai weithio gyda'i gilydd i wneud gwahaniaeth i'w cymuned leol. Dyfarnwyd cyfanswm o £11,877 i 87% o'r rhain, sy'n cynrychioli 61 grŵp. Roedd y prosiectau yn cynnwys clybiau chwaraeon, gwelliannau i gyfleusterau cymunedol fel canolfannau cymunedol a gerddi cymunedol a diwrnodau hwyl.
- Enwyd Youth Shedz, a ddatblygwyd gan bobl ifanc 16 i 25 oed sy'n gweithio gyda Grŵp Cynefin a Gorwel, yn brosiect digartrefedd y flwyddyn yn y DU (landlordiaid gyda llai na 4,000 o gartrefi) yng Ngwobrau Tai'r DU.
- Enillodd y rhaglenni Pontio'r Cenedlaethau yn y Bala, Dinbych, Rhuthun a Chaerdybi, sy'n dod â phobl ifanc a hŷn ynghyd, y wobwr gyntaf yn y categori partneriaeth gymunedol yng Ngwobrau TPAS Cymru.
- Profwyd cyfradd gadw o 100% yn y prosiect arloesol Celf at Iechyd Dinbych, a ariannwyd gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, lle rhagnododd meddygon teulu gwrs celfyddydau i gleifion â phroblemau iechyd meddwl.
- Helpodd Grŵp Cynefin nifer o denantiaid yn ôl i gyflogaeth neu hyfforddiant.
- Mae prosiectau adfywio, gan gynnwys Y Shed yng Ngallt Melyd, Dyserth a Siop Griffiths (Yr Orsaf), Penygroes wedi sicrhau canlyniadau adfywio cadarnhaol i gymunedau o ran cyflogaeth a thwf economaidd

Nod 5: Twf Cadarn a Chynaliadwy

Byddwn yn arddangos yr arferion arweinyddiaeth, llywodraethu a rheolaeth gorau fel grŵp

Y Bwrdd Rheoli sy'n cyfeirio gweithgareddau a chyfeiriad strategol y grŵp. Mae cyfrifoldeb am reoli'r sefydliad wedi'i ddirprwyo i'r Prif Weithredwr a'r Tîm Arweinyddiaeth.

Er mwyn dangos yr arferion arweinyddiaeth, llywodraethu a rheoli gorau fel grŵp:

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

- Mae trefniadau llywodraethu yn cael eu datblygu'n barhaus, ac yn ystod 2019-20 cynhaliwyd adolygiad o strwythur llywodraethu Grŵp Cynefin er mwyn sicrhau bod ganddo strwythur llywodraethu a oedd yn addas ar gyfer dyheadau, nodau ac amcanion y dyfodol. Roedd hyn yn cynnwys trafodaethau gyda'r Bwrdd Rheoli trwy weithdai. Roedd y Fframwaith a adolygwyd yn cynnwys sefydlu pwyllgor newydd, sef y Pwyllgor Cyllid a Thwf, ac uno dau Bwyllgor arall, sef y Pwyllgor Llywodraethu a'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth, yn Bwyllgor Rheolaeth Llywodraethu newydd.
- Bu Grŵp Cynefin hefyd ymgynghori ar Dâl Cydnabyddiaeth y Bwrdd a chychwynnodd dalu ym mis Gorffennaf 2019, a fydd yn cynorthwyo i gadw a denu'r unigolion cywir er mwyn cyflawni amcanion corfforaethol y grŵp, ac ymateb i heriau'r dyfodol.
- Yn dilyn ymddiswyddiadau rhai aelodau o'r Bwrdd, ac ar ôl cynnal dadansoddiad o'r bwch sgiliau, llwyddodd ymgyrch recriwtio i benodi pedwar aelod newydd o'r Bwrdd yn ystod y flwyddyn.
- Fel y soniwyd eisoes yn yr adroddiad, ac yn unol â'r nod strategol a osodwyd ar gyfer 2019-20, cyrhaeddodd Grŵp Cynefin lefel 'Arian' o'r Achrediad Buddsoddwyr mewn Pobl, a bydd Cynllun Gweithredu Datblygu Pobl yn cael ei lunio gan ymgorffori argymhellion yr adroddiad.
- Cyhoeddodd Grŵp Cynefin ei ddatganiad Gwerth am Arian cyntaf ar gyfer 2019 ac mae'r uchafbwyntiau'n cynnwys y canlynol:
 - Arbedwyd £490k dros 5 mlynedd trwy fuddsoddi £277K (ac eithrio costau staffio) mewn meddalwedd Tai "Active H" newydd
 - Cwblhawyd 97% o atgyweiriadau brys o fewn 24 awr
 - Enillwyd bron i £1m o fuddion ychwanegol i'n tenantiaid gan ein Tîm Lles
 - £182.80 yn cael ei arbed yr wythnos trwy gyflogi cyfieithydd mewnol, sydd hefyd yn arbed amser i aelodau eraill o staff
 - Arbedwyd £9,641 mewn perthynas â chostau cyhoeddi'r cylchgrawn tenantiaid "Calon", gan fod 1450 o denantiaid bellach yn dewis ei dderbyn trwy e-bost.
 - Mae Grŵp Cynefin wedi cyflogi Uwch Swyddog Caffael yn ystod 2019 a fydd yn gyrru gwaith y Strategaeth Caffael a Chadwyn Contractwyr ymlaen ymhellach i gyflawni effeithlonrwydd pellach yn ystod 2020 a thu hwnt.
- Yn dilyn recriwtio Swyddog Diogelu Data ar y cyd â Chymdeithas Tai Gogledd Cymru, gwelwyd gwelliant mawr yn niwylliant cyffredinol arferion diogelu data cadarn yn ystod 2019-20, ac mae archwiliad mewnol wedi cadarnhau bod Grŵp Cynefin yn cydymffurfio â gofynion y GDPR gan fwyaf, gyda ffocws a chynllun gweithredu clir ar waith i barhau i gydymffurfio'n llawn.

PRIF WEITHGAREDDAU GRŴP CYNEFIN

Fel landlord cymdeithasol gofrestredig mae Grŵp Cynefin yn:

- Rheoli mwy na 4,000 o gartrefi ar draws Gogledd Cymru a gogledd Powys
- Darparu gwasanaethau landlord trwy rwydwaith o swyddfeydd lleol yn y Bala, Dinbych, Llangefni a Phenygroes.
- Annog tenantiaid i ddylanwadu ar berfformiad a gwella'r gwasanaethau a dderbynnir ganddyn nhw a'u cymunedau
- Datblygu cartrefi o bob math mewn ymateb i anghenion lleol; ar gyfer teuluoedd, pobl sengl, pobl hŷn ac unigolion bregus ag anghenion cefnogaeth
- Gyda diddordeb neu'n rhan-berchen neu wedi hwyluso bron i 800 o gartrefi marchnad ganolraddol ar gyfer pobl na fedrant brynu cartref addas ar y farchnad agored
- Gweinyddu Cofrestrï Tai Fforddiadwy ar gyfer y chwe awdurdod lleol yng Ngogledd Cymru
- Cefnogi Hwyluswyr Tai Gwledig sy'n cefnogi ymdrechion cymunedau i gynyddu'r cyflenwad tai ar gyfer pobl leol
- Buddsoddi ym Mhartneriaeth Tai Cymru (menter ar y cyd gyda thri grŵp tai arall), sydd wedi darparu bron i 1,150 o gartrefi rhent canolraddol ychwanegol ers ei ffurfio yn 2011.

Fel grŵp o fusnesau cymdeithasol mae Grŵp Cynefin hefyd yn:

- Rheoli dwy asiantaeth Gofal a Thrwsio trwy ddau is-gwmni (Canllaw (Eryri) Cyf a Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych) sy'n gwneud addasiadau hanfodol i gartrefi pobl hŷn a phobl ag anableddau
- Darparu gwasanaethau cymorth yn seiliedig ar dai trwy gyfrwng Gorwel, uned fusnes mewnol Grŵp Cynefin, sy'n galluogi unigolion a theuluoedd i fyw'n annibynnol; yn cynnwys dioddefwyr cam-drin domestig, pobl ddigartref, pobl hŷn a phobl ag anghenion cefnogaeth iechyd meddwl
- Rheoli prosiect atal digartrefedd ymhlith pobl ifanc yng Nghonwy

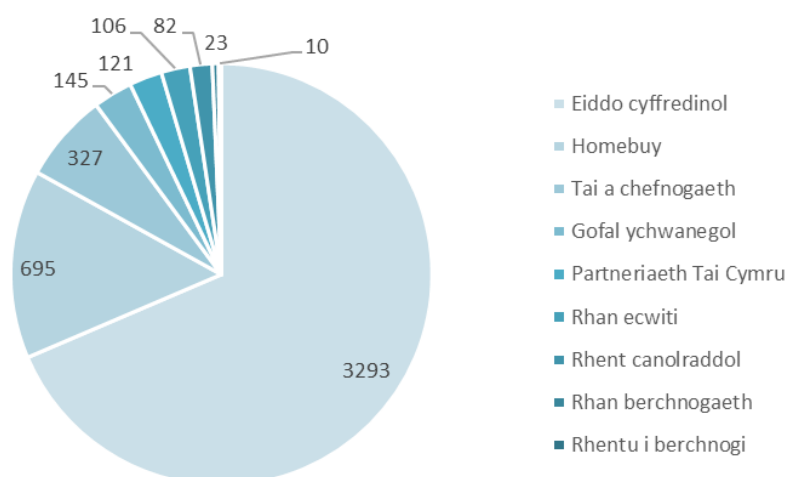
GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

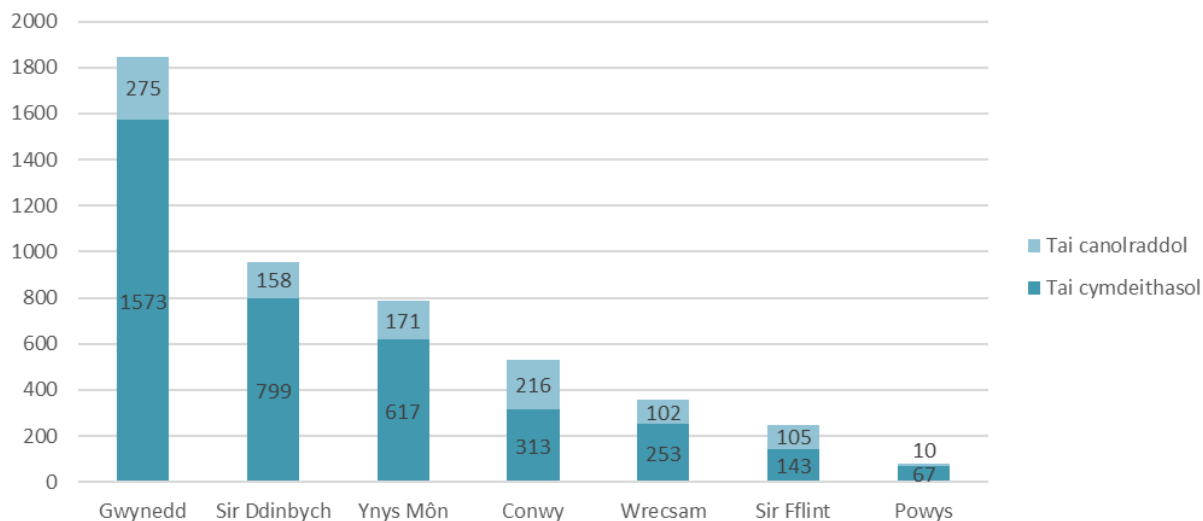
- Rheoli'r prosiect datblygu cymunedol 'Bus Stop' ar ran cwsmeriaid yng Nghonwy, Sir Ddinbych, Gwynedd ac Ynys Môn
- Rheoli'r prosiect cyflogaeth a hyfforddiant galwedigaethol Wardeiniaid Ynni Cymunedol yng Ngwynedd, Ynys Môn a Chonwy
- Rheoli Canolfan Fenter Congl Meinciau ym Mhenrhyn Llŷn, Gwynedd
- Rheoli canolfan fenter ieuencid HWB Dinbych yn Ninbych
- Mae'n rheoli menter Shed yng Nhallt Melyd, menter gwerth £1.2 miliwn sydd wedi trawsnewid hen adeilad rheilffordd gwag yn ganolfan gyda siop, caffi, gwybodaeth dreftadaeth leol, ac unedau busnes. Agorodd Y Shed yn swyddogol yn ystod 2019-20
- Gweithredu fel Ymddiriedolwr Corfforaethol dwy elusen elusendai, Elusen Elizabeth Owen, Llanfair DC a Thai Ellen Glynne, Llandwrog.
- Darparu unedau busnesau ar gyfer grwpiau cymunedol yn Llangefni.

Mae'r graffiau a ganlyn yn rhoi crynodeb y stoc tai (sy'n eiddo i ac yn cael ei reoli gan Grŵp Cynefin ynghyd â'r stoc tai canolraddol y mae gan y sefydliad fuddiant ynddo) yn ôl math yr eiddo a'r awdurdod lleol y mae'r eiddo ynddo. Mae'r graff yn cynnwys eiddo Cymorth Prynu a Rhan-ecwiti (cyfanswm o 801 uned) a hwyluswyd gan, ond nad ydynt yn cael eu rheoli gan Grŵp Cynefin, ac felly nid ydynt wedi'u cynnwys yn nodyn 5 o'r cyfrifon. Serch hynny, mae nodyn 5 yn cynnwys 24 uned ychwanegol, sy'n cael eu rheoli gan Grŵp Cynefin ar ran eraill.

Graff 1: Stoc Tai @ 31/03/20 – Yn ôl math o eiddo

Graff 2: Stoc Tai @ 31/03/29 – Yn ôl awdurdod lleol

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Sylfeini Ariannol i Grŵp Cynefin

Gosodwyd sylfeini cryf yn ystod y 12 mis diwethaf, gan ein helpu i gyflawni ein gwerth cymdeithasol. Mae Grŵp Cynefin wedi bod yn ail-gyllido a threfnu cyfleusterau benthycy newydd, sydd wedi gadael y sefydliad mewn sefyllfa dda i gyllido'i anghenion datblygu dros gyfnod ei Strategaeth Twf a thu hwnt. Mae Grŵp Cynefin yn dangos ei fod yn cydymffurfio'n llawn â phob agwedd o'i Bolisi Rheoli Trysorlys presennol.

Mae staff yn parhau i weithio'n galed i wella effeithlonrwydd y busnes a darparu gwell gwasanaethau i'n cwsmeriaid a'n cymunedau, ac yn ystod y flwyddyn, crëwyd swydd newydd Uwch Swyddog Caffael fel rhan o ymrwymiad Grŵp Cynefin i yrru'r elfen hon ymlaen ymhellach. Mae Strategaeth Twf, Strategaeth Ystadau, Strategaeth Gwerth am Arian, Strategaeth Trawsnewid Digidol a Strategaeth Caffael a Chadwyn Gyflenwi newydd ar waith, – mae'r pum dogfen allweddol yma'n ffurfio colofnau Cynllun Corfforaethol 5 mlynedd Grŵp Cynefin.

Cymeradwyodd y Bwrdd Rheoli ei Strategaeth Trysorlys ar gyfer 2020-21 ym mis Chwefror 2020.

Ym mis Hydref 2019, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei Dyfarniad Rheoleiddio ar Grŵp Cynefin, a derbyniodd y grŵp ddyfarniad 'Safonol' ar gyfer Llywodraethu a Gwasanaethau a Hyfywedd Ariannol. Mae hyn yn golygu bod y Rheoleiddiwr o'r farn bod Grŵp Cynefin yn nodi a rheoli risgiau newydd sy'n dod i'r amlwg yn briodol ac yn cwrdd â'i ofynion hyfywedd a bod ganddo'r gallu ariannol i ddelio â senarios yn briodol.

Yn unol â gofynion Llywodraeth Cymru, cynhaliwyd ymarfer 'profi straen' cynhwysfawr gyda'r Bwrdd Rheoli wrth baratoi'r rhagolygon ariannol 30 mlynedd diweddaraf.

Mae rhagolygon ariannol y grŵp ar gyfer y pum mlynedd nesaf yn dangos adnoddau digonol i gyflawni ymrwymadau busnes ac ariannol cyfredol a rhagwelir. Mae gan Grŵp Cynefin ddigon o gyfleusterau benthyciad arian parod a gwarantedig i fodloni ei ofynion cyllido tan ddiwedd Medi 2022.

Bydd Grŵp Cynefin yn parhau i gydymffurfio â phob un o'i chyfmodau benthyciad benthycwyr bob amser. Hyd yn hyn, mae effaith diwygiadau lles Llywodraeth y DU wedi bod o fewn y disgwyliadau.

Mae Grŵp Cynefin yn asesu ei effeithiolrwydd yn barhaus mewn perthynas â Gwerth am Arian (GAA). Fel sefydliad sydd â phwrpas cymdeithasol, mae wedi ymrwymo i sicrhau'r gwerth mwyaf posibl i'n tenantiaid, tenantiaid y dyfodol a'r gymuned ehangach. Adlewyrchir yn fframwaith rheoleiddio Llywodraeth Cymru, yng nghyd-destun cyni, amgylchedd gweithredu cynyddol heriol i gymdeithasau tai a chaledi go iawn i lawer o denantiaid, fod ymdeimlad bod angen i gymdeithasau ddyblu eu hymdrech o ran cyflawni ac arddangos GAA.

Cymeradwyodd Grŵp Cynefin Strategaeth GAA newydd ym mis Mawrth 2018. Penodwyd pencampwyr GAA gan bob gwasanaeth ac maent wedi bod yn cyfarfod yn rheolaidd i helpu i gyflawni'r strategaeth newydd. Rhyddhawyd Datganiad GAA yn ystod y flwyddyn, a bydd yn cael ei gynhyrchu bob blwyddyn wedi hynny. Mae'r llywodraeth i bob pwrpas yn dweud, beth bynnag yw cenhadaeth y sefydliad, mae GAA yn ymwneud â sicrhau'r cyflawniad mwyaf posibl, ac yna ei ddangos i randdeiliaid.

Mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i bob Gymdeithas Dai ddatblygu Cofrestr Asedau a Rhwymedigaethau gadarn i baratoi ar gyfer y senario waethaf pe bai cymdeithas dai mewn trafferthion. Mae Grŵp Cynefin wedi cynhyrchu cofrestr asedau a rhwymedigaethau sy'n cael ei diweddarau bob chwarter. Cymeradwyodd y Pwyllgor Archwilio ac Adnoddau (bellach y Pwyllgor Archwilio a Risg) y gofrestr ym mis Mai 2017 ac mae'r Tîm Arweinyddiaeth yn adolygu ac yn cymeradwyo'r gofrestr bob chwarter. Ym mis Hydref 2018, cynhaliwyd archwiliad mewnol ar y Gofrestr Asedau a Rhwymedigaethau, a dderbyniodd sicrwydd 'Sylweddol' am ddyluniad y prosesau a'r rheolaethau sydd ar waith a sicrwydd 'Sylweddol' dros ei effeithiolrwydd gweithredu.

Aseswyd prosesau Cynllunio Busnes Strategol o amgylch ffrydiau busnes sylfaenol Grŵp Cynefin, yn seiliedig ar ddadansoddiad cost ac incwm cadarn. Mae hyn wedi darparu sylfaen gadarn i'r Bwrdd Rheoli wneud dewisiadau strategol yn y dyfodol trwy strategaeth dwf newydd a bydd yn cael ei adolygu'n aml i asesu tueddiadau neu dwf o fewn ffrydiau busnes amrywiol.

Manylir ar berfformiad ariannol Grŵp Cynefin a'r grŵp am y flwyddyn yn y datganiadau ariannol hyn. Mae'r Bwrdd Rheoli o'r farn bod y canlyniadau'n foddhaol ac yn nodi'r twf parhaus a'r cryfder ariannol a fydd yn galluogi'r grŵp i ehangu'r ddarpariaeth o dai a gwasanaethau o ansawdd uchel i'r cymunedau lleol.

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Trosiant y grŵp am y flwyddyn oedd £28m (2019- £26m) ac roedd £20.8m (2019- £19.3m) yn incwm rhent a thâl gwasanaeth. Cyfanswm gwarged y grŵp am y flwyddyn oedd £1.371m (2019- £1.683m) ac yn dilyn yr addasiad pensiwn budd diffiniedig a oedd yn ofynnol yn ystod y flwyddyn gan ddangos incwm ychwanegol o £ 4.27m (2019- gwariant o £ 5.25m), roedd y cronfeydd refeniw wrth gefn yn £29.3m (2019 - £23.65m) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r Bwrdd Rheoli o'r farn bod hwn yn ganlyniad boddhaol am y flwyddyn. Roedd eiddo tai yn werth net o £286m ar bapur ar ddiwedd y flwyddyn (2019- £279m).

Gwneud gwahaniaeth

Nod Grŵp Cynefin yw cwblhau cyfanswm o 360 uned dros dair blynedd erbyn 31 Mawrth 2022, fel rhan o'n Strategaeth Twf newydd.

Fodd bynnag, oherwydd effeithiau COVID-19 a'r oedi sy'n effeithio yn uniongyrchol ar safleoedd adeiladu, bydd y ffigwr hwn yn cael ei fonitro'n barhaus dros y 12 mis nesaf, a gall newid.

Yn ystod 2019-2020, buddsoddodd Grŵp Cynefin £5.6m mewn chynnal a chadw. Rhoddodd Grŵp Cynefin flaenoriaeth hefyd i weithio mewn ymateb i'w Asesiadau Risg Tân, a'u blaenoriaethwyd ar sail risg.

Helpodd Grŵp Cynefin gefnogi cwsmeriaid i hyfforddiant a chyflogaeth, darparu cyngor budd-dal i denantiaid trwy ei Dîm Lles, ac ymdrin â 1532 o achosion i gynorthwyo tenantiaid gydag enillion ariannol o £938,347 yn ystod 2019-20; wrth barhau i weithio gydag asiantaethau eraill i gefnogi cymunedau gan gynnwys awdurdodau lleol, byrddau iechyd, addysg uwch, addysg bellach ac ysgolion, i greu cymunedau sy'n fwy gwydn.

Mae Grŵp Cynefin wedi bod yn gweithio ar Strategaeth Sgiliau a Datblygu yn ystod 2019-20, a chaniatawyd cais cydweithredol gyda Chymdeithasau Tai eraill dan arweiniad Procure Plus trwy'r CITB ar gyfer 300 o brentisiaid dros 3 blynedd - a fydd yn datblygu ymhellach yn ystod 2020-21.

Cynnwys tenantiaid

Mae cynnwys tenantiaid wrth graidd Grŵp Cynefin ac mae'n rhoi cyfle i denantiaid gymryd rhan ac ymgysylltu mewn gwahanol ffyrdd. Cred Grŵp Cynefin fod gan bawb rywbeth i'w gyfrannu. Mae hyn wedi ei gofnodi yn ei Strategaeth Cyfranogiad Tenantiaid a Chymunedau. Trwy weithio gyda'n gilydd yn gydweithredol, canolbwyntio ar ein cryfderau a'n cyfleoedd, medrwn ddarparu gwasanaethau a grymuso tenantiaid a chymunedau i gyflawni canlyniadau sy'n bwysig iddynt. Yn ystod 2019-20, ac fel ymateb uniongyrchol i adolygiad Bwrdd Rheoleiddio Llywodraeth Cymru o sicrhau bod tenantiaid yn chwarae rhan effeithiol mewn gwneud penderfyniadau strategol a siapio gwasanaethau mewn ffyrdd sy'n briodol i denantiaid, comisynodd Grŵp Cynefin TPAS Cymru i hwyluso adolygiad ar ba mor effeithiol oedd hyn o fewn ei fframwaith llywodraethu. Cwblhawyd yr adolygiad ym mis Mawrth 2020, ac mae'r Bwrdd Rheoli wedi cytuno ar gynllun gweithredu i sicrhau a gwella cyfranogiad tenantiaid i fod wrth wraidd ei broses benderfynu.

Perfformiad Cyffredinol

Mae staff Grŵp Cynefin wedi ymrwymo'n llwyr i ddarparu'r gwasanaethau gorau posib. Mae gwerth am arian a'r angen i foderneiddio rhai o wasanaethau rheng flaen allweddol y sefydliad wedi arwain at adolygiad strategol o'i wasanaeth Trwsio a Chynnal a Chadw, gyda'r nod o ddarparu gwasanaeth hyd yn oed yn well i'r tenantiaid.

Bu i Grŵp Cynefin gydymffurfio gyda gofynion Diogelwch Nwy ar gyfradd o 99.94% a chyflawni cyfradd boddhad o 78% o ran gwasanaeth trwsio a chynnal a chadw am y flwyddyn.

Yn y cyfamser, fe wnaeth Tîm Swyddogion Tai Grŵp Cynefin barhau i gefnogi tenantiaid y gymdeithas i gynnal eu tenantiaethau, ac er bod ôl-ddyledion rhent yn codi a gostwng yn ystod y flwyddyn, erbyn diwedd Mawrth 2020, roedd y perfformiad i lawr i 3.01%. Fodd bynnag, rhagwelir y bydd COVID-19 yn cael effaith negyddol ar ôl-ddyledion rhent am 2020-21.

Parhaodd perfformiad foidiau i wella yn ystod y flwyddyn hefyd, gyda'r perfformiad yn 26 diwrnod erbyn diwedd Mawrth 2020, o'i gymharu â 31 diwrnod ar ddiwedd Mawrth 2019. Unwaith eto, gydag effeithiau COVID-19, a'r anallu i osod eiddo yn ystod y cyfnod cyfyngiadau symud, rhagwelir y bydd perfformiad ar gyfer 2020-21 yn cael ei effeithio. Mae 64% o'n tenantiaid wedi byw yn eu heiddo am gyfnod o 5 mlynedd neu fwy.

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Ymgynghorodd Grŵp Cynefin â grŵp o denantiaid ar yr adolygiad rhent blynyddol arfaethedig a drafodwyd wedyn gan y Pwyllgor Cwsmeriaid a Chymunedau, a'i gymeradwyo gan y Bwrdd Rheoli. Er bod hyn yn rhan o ddarn ehangach o waith, mae Grŵp Cynefin yn cefnogi'r egwyddor o'r polisi rhent lleol fforddiadwy, wrth sicrhau hyfywedd a chynaliadwyedd y busnes hefyd.

Yr Amgylchedd Gweithredu

Roedd 2019-2020 yn flwyddyn o ddwy ran - hyd at 23 Mawrth 2020 ac ar ôl 23 Mawrth 2020, o ganlyniad i'r pandemig byd-eang COVID-19 a'r cyfyngiadau symud a weithredwyd ar orchymyn Llywodraeth y Deyrnas Unedig, mae'r misoedd digynsail diwethaf wedi bod yn heriol i Grŵp Cynefin. Mae'r achos wedi dod yn brif risg i Grŵp Cynefin, ond mae'r grŵp wedi gweithredu'n gyflym ac wedi rheoli'r risg yn effeithiol.

Fel cymdeithas dai, mae Grŵp Cynefin yn parhau i weithredu mewn amgylchedd cymhleth gyda heriau a gofynion gwleidyddol, economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol newidiol. Y llynedd, roedd hyn yn cynnwys Brexit, a oedd yn cael lle blaenllaw yn y cylch gwleidyddol; tra bod pryder cyhoeddus a gwleidyddol cynyddol ynghylch mynd i'r afael â thlodi, cynydd mewn digartrefedd a chysgu ar y stryd a newid yn yr hinsawdd. Arweiniodd trasiedi Tŵr Grenfell, ac yna Adolygiad Hackitt at fwy o ffocws ar ddiogelwch tân a phwysigrwydd clywed llais tenantiaid.

Mae polisi cymdeithasol a thai ychwanegol yng Nghymru wedi golygu fod awdurdodau lleol unwaith eto yn gallu adeiladu tai cyngor newydd, a bu symudiad tuag at weithio mwy cydweithredol rhwng cymdeithasau tai, awdurdodau lleol a byrddau iechyd. Mae Grŵp Cynefin mewn sefyllfa dda ac mae ganddo hanes da o weithio gyda sefydliadau sector cyhoeddus i ddatblygu atebion arloesol, gan ymateb yn gadarnhaol i'r heriau sy'n wynebu ein tenantiaid, cwsmeriaid a chymunedau lle'r ydym yn gweithredu fel landlord.

Mae'r angen am dai cymdeithasol fforddiadwy o ansawdd da yn parhau i fodoli. Mae oblygiadau sylweddol i'r sector yn deillio o'r adolygiad annibynnol o'r cyflenwad tai fforddiadwy (Mai 2019), gan gynnwys gosod rhent, cyllid grant, datgarboneiddio a disgwyliadau gwerth am arian.

Trwy gydol y pandemig COVID-19, mae Grŵp Cynefin wedi parhau i gynnal ei wasanaethau, gan ddarparu cefnogaeth i denantiaid a chwsmeriaid sydd â'r angen mwyaf, gan sicrhau bod tenantiaid, staff, a chontractwyr yn cael eu cadw'n ddiogel, gan wneud popeth posibl i gefnogi cymunedau ledled Gogledd Cymru. Mae gweithredu'r Strategaeth Trawsnewid Digidol newydd, a buddsoddi yn iechyd, diogelwch a lles staff wedi bod yn hanfodol wrth alluogi Grŵp Cynefin i ddarparu gwasanaethau mewn ffordd gydnherth.

Safonau Ansawdd Tai Cymru (SATC)

Mae'n hanfodol bod stoc Grŵp Cynefin yn parhau i gyrraedd safonau SATC. Comisiynwyd adolygiad annibynnol yn ystod 2019-20, lle defnyddiwyd y data wrth adrodd ar ein sefyllfa gydymffurfio i'r Bwrdd Rheoli, i'r Rheoleiddiwr ac i arianwyr Grŵp Cynefin. Mae'r dilysiad annibynnol, sy'n seiliedig ar sampl stoc flynyddol o 20% dros gyfnod o 5 mlynedd, hefyd yn rhoi sicrwydd bod rhagolygon cynnal a chadw cynlluniedig Grŵp Cynefin yn seiliedig ar ddata cyflwr stoc cadarn.

Dangosodd adroddiad SATC a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru ym mis Awst 2019 fod 100% o stoc Grŵp Cynefin yn cydymffurfio â SATC (yn ddarostyngedig i fethiannau derbyniol).

Iechyd a Diogelwch

Mae Grŵp Cynefin wedi ymrwmo i gael trefniadau Iechyd a Diogelwch corfforaethol cadarn ar waith, a thrwy hynny, sicrhau bod gan ei Fwrdd Rheoli sicrwydd digonol. Ystyriodd Grŵp Cynefin ddau adroddiad 'gwersi a ddysgwyd' a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru, a chynhyrchu Cynllun Gweithredu Corfforaethol Iechyd a Diogelwch sydd yn cael ei fonitro, ac yr adroddir arno bob chwarter i'r Pwyllgor Archwilio a Risg. Adolygodd y grŵp ei drefniadau iechyd a diogelwch gyda chymorth cynghorwyr allanol yn ystod y flwyddyn, a diwygiwyd y Cynllun Gweithredu Corfforaethol yn unol â hynny.

Dyfarniad Rheoleiddio

Nod Fframwaith Rheoleiddio Llywodraeth Cymru yw sicrhau bod Cymru yn parhau i fod â Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (RSLs) sydd wedi'u llywodraethu'n dda ac sy'n gadarn yn ariannol, gan ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel, a gwella gwasanaethau landlordiaid a defnyddwyr gwasanaeth. Yn unol â'r Fframwaith yma, cynhelir Dyfarniad Rheoleiddio blynyddol. Mae'r dyfarniad yn ystyried y canlynol:

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

- Llywodraethu a Gwasanaethau: A all y LCC nodi a rheoli risgiau sy'n dod i'r amlwg yn briodol
- Hyfywedd Ariannol: A yw'r LCC yn cwrdd â'i ofynion hyfywedd, ac a oes ganddo'r gallu ariannol i ddelio â senarios yn briodol

Cadarnhaodd y Dyfarniad Rheoleiddio blynyddol gan y Tîm Rheoleiddio Tai yn Llywodraeth Cymru, a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2019, ddyfarniad 'safonol' ar Lywodraethu a Gwasanaethau a Hyfywedd Ariannol, a dyma'r dyfarniad uchaf posibl.

Gwasanaethau wedi'u moderneiddio a gwasanaethau digidol

Mae Grŵp Cynefin wedi buddsoddi yn ei feddalwedd rheolaeth tai newydd 'Active H' fel rhan o'n hymrwymiad i wella ei ddarpariaeth gwasanaeth. Mae ail gam y prosiect wedi hen ddechrau a bydd yn gwella effeithlonrwydd, gan alluogi'r sefydliad i ddod yn fwy modern a chysylltu'n well. Bydd y meddalwedd yn galluogi gwell ymateb i anghenion tenantiaid a chwsmeriaid trwy gynnig mwy o ddewis yn y ffyrdd y maent yn dymuno cynnal eu busnes gyda Grŵp Cynefin gymdeithas, er enghraifft, mae'r cam hwn yn cynnwys datblygu porth neu Ap tenant. Bydd rhedeg y busnes a chynllunio busnes yn cael ei wella trwy integreiddio'n well â meddalwedd rheoli asedau a gweithio symudol i weithwyr.

Mae tîm gofal cwsmer newydd 'Cyswllt Cynefin' bellach wedi'i sefydlu'n gadarn, ac mae'r adborth yn gadarnhaol ac yn dangos bod y gwasanaeth a ddarperir yn cael ei werthfawrogi. Dros y 12 mis nesaf, bydd Grŵp Cynefin yn anelu at achrediad gofal cwsmer, a bydd yn adrodd ar y datblygiad hwn yn ei Adroddiad Blynyddol nesaf. Bydd datblygiad parhaus technoleg gwybodaeth yn rhyddhau mwy o amser i staff *Cyswllt Cynefin* dreulio mwy o amser gyda'r cwsmeriaid sydd angen mwy o gefnogaeth.

Yn ystod 2019-20, gweithiodd Grŵp Cynefin ar ddatblygu Strategaeth Trawsnewid Digidol newydd ar gyfer 2019-2023, gyda'r nod o gael buddion sylweddol yn cynnwys gwelliannau diogelwch data a system, i weithio'n fwy effeithlon ac effeithiol, darparu delwedd fodern i Grŵp Cynefin a mwy o foddhad tenantiaid a staff. Cymeradwywyd y Strategaeth hon gan y Bwrdd Rheoli ym mis Mai 2020.

Diogelu a thrais domestig

Mae gan Grŵp Cynefin gyfrifoldeb i ddiogelu a hyrwyddo lles tenantiaid, a staff ac mae mewn sefyllfa dda i nodi materion cam-drin yng nghartref y teulu ac yn y gymuned ehangach, gyda gwybodaeth am anghenion lleol, ochr yn ochr â mynediad at wybodaeth am gyllid teulu, a mynediad i amgylcheddau cartref. Adolygwyd y Polisi Diogelu ym mis Chwefror 2020, ac mae'r holl staff yn derbyn hyfforddiant rheolaidd.

Yn ystod 2019-20, ac yn dilyn Archwiliad Mewnol ar y maes hwn, mae Grŵp Rheoli Diogelu wedi'i sefydlu, sy'n cyfarfod bob chwarter, dan gadeiryddiaeth y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymunedol. Mae'r grŵp yn ystyried a oes yna themâu Diogelu ac yn nodi unrhyw anghenion hyfforddi staff a'r gwersi a ddysgwyd.

Beth sy'n gwneud Grŵp Cynefin yn unigryw?

Grŵp Cynefin yw'r unig gymdeithas gai gyda stoc ar draws y chwe ardal awdurdod lleol yng ngogledd Cymru a gogledd Powys. Mae'r gymdeithas wedi ymrwymo i fynd i'r afael ag anghenion tai, gyda datblygiadau'n amrywio o bentrefi gwledig i drefi mwy o faint.

Mae'r sefydliad yn darparu neu â diddordeb mewn bron i 5,000 o eiddo tai fforddiadwy, sy'n darparu ar gyfer sbectrwm cyfan o oedran ac anghenion. Mae'n amrywio o ddarparu cartref cyntaf i bobl, ymdrin ag anghenion teulu sy'n tyfu, darparu cartrefi sydd ag addasiadau arbenig, a thâi â chefnogaeth i arbenigo mewn darparu Tai Gofal Ychwanegol ar gyfer pobl hŷn.

Yn achos y rhai sydd mewn perygl o fod yn ddiartref neu ddiodeff trais yn y cartref, mae Gorwel, sy'n uned fusnes o fewn Grŵp Cynefin yn darparu cefnogaeth i bobl hynnod fregus.

Prif ffocws Gorwel yw gwasanaethau trais yn y cartref ac atal digartrefedd o fewn ardaloedd tri awdurdod lleol. Mae Gorwel yn cefnogi hyd at 500 o ddefnyddwyr gwasanaeth bob wythnos.

Mae Grŵp Cynefin yn adeiladu datblygiadau deiliadaeth cymysg ac yn ddiweddar mae wedi cael llwyddiant wrth werthu rhai unedau am werth marchnad, ac yn dysgu o'r profiadau. Bydd hyn yn dylanwadu ar gyfeiriad y dyfodol ac ar gydweithio posibl gyda phartneriaid strategol eraill.

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Nid yw'r busnes yn ymwneud â chartrefi'n unig, mae Grŵp Cynefin yn adnabyddus am gynnig *#mwy na thai*. Mae'r Tîm Mentrau Cymunedol yn parhau i wneud gwahaniaeth trwy weithio gyda chymunedau i gynnig cyfleoedd i wella eu hansawdd bywyd. Enghreifftiau o brosiectau o'r fath yw'r Shed, Gallt Melyd a'r prosiect Iechyd a Mwy yn Nyffryn Nantlle, sydd â'i fomentwm yn cynyddu, ac a fydd yn brosiect sy'n cael ei redeg mewn cydweithrediad â Chyngor Gwynedd, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, ac eraill.

Grŵp Cynefin yw'r unig gymdeithas dai sy'n gweithredu'n fewnol yn Gymraeg, ac mae'n falch dros ben o'r nodwedd unigryw hon. Mae hyn yn ei gwneud yn haws i'r holl gwsmeriaid fedru sgwrsio gydag unrhyw un yn y gymdeithas yn eu hiaith ddewisol.

Mae gan Grŵp Cynefin ddwy brif swyddfa ym mhentref Penygroes [swyddfa gofrestredig] a thref Dinbych, gyda swyddfeydd eraill yn y Bala a Llangefni, sydd wedi galluogi staff i gefnogi'r economi leol ym mhob lleoliad. Mae hyn yn unigryw o gymharu â chymdeithasau tai eraill yn yr un ardal ddaearyddol.

Trwy gyfrwng ei ddau is-gwmni, Canllaw a Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych, mae gan berchnogion tai hŷn ac anabl, a thenantiaid sy'n rhentu'n breifat ar draws pedair ardal awdurdod lleol fynediad at gymorth a chefnogaeth gydag addasiadau neu waith trwsio yn eu cartref, a fydd yn eu galluogi i fyw gartref yn annibynnol ac yn ddiogel. Eleni sefydlwyd cynllun peilot newydd wedi'i gyllido gan Lywodraeth Cymru, y prosiect *Adre o'r ysbyty* yn Ysbyty Gwynedd, Bangor ac Ysbyty Glan Clwyd, Bodelwyddan. Mae buddion amlwg yn deillio o'r gwasanaeth hwn sy'n galluogi cleientiaid i fynd adref yn ddiogel ar ôl cyfnod yn yr ysbyty, ac mae'n cynorthwyo gyda llif cleifion drwy'r ysbyty trwy hwyluso rhyddhau o'r ysbyty yn gynt, a thrwy hynny arbed arian i'r Bwrdd Iechyd.

Mae Gwasanaeth Gwella Cartrefi 'Gerddi Gwyrdd' Gofal a Thrwsio yn parhau i ehangu ac mae'n cynhyrchu incwm i'w fuddsoddi yng ngwasanaethau craidd y cwmni i sicrhau cynaliadwyedd. Dyfarnwyd statws Aseswr Ymddiriedig i staff o'r ddau gwmni, i asesu'r anghenion ar gyfer addasiadau lefel isel.

Staff Grŵp Cynefin

Ar ddiwedd Mawrth 2020, roedd y dangosyddion allweddol perfformiad fel a ganlyn:

	2020	2019
Nifer o staff ar ddiwedd y flwyddyn	257	246
Cyfystyr â llawn amser	206	195
Rhaniad rhwng cyflogeion benywaidd/ gwrywaidd	70 Gwryw 187 Benyw	69 Gwryw 177 Benyw

Mae gan Grŵp Cynefin staff talentog a llawn cymhelliant sydd wedi ymrwymo i alluogi'r sefydliad i gyflawni amcanion ei Gynllun Corfforaethol a darparu'r gwasanaethau gorau i'w gwsmeriaid. Yn ystod y flwyddyn, buddsoddodd Grŵp Cynefin yn ei holl reolwyr trwy gymryd rhan mewn cwrs Arweinyddiaeth Systemau a gynhelir gan Brifysgol Do-Well a Phrifysgol Glyndŵr. Bydd Grŵp Cynefin hefyd yn parhau i fuddsoddi mewn staff eraill, gan eu gwneud yn fwy gwydn i unrhyw newidiadau a allai ddod fel o ganlyniad i'r adolygiadau strategol neu werth am arian a gynlluniwyd fel rhan o'i Strategaeth Twf newydd.

Mae Grŵp Cynefin yn parhau i fuddsoddi mewn hyfforddiant staff a chyfleoedd secondiad, gan fuddsoddi hefyd yn iechyd a lles ei staff trwy ystod o fentrau, a chynhaliwyd Cynhadledd Staff Grŵp ym mis Tachwedd 2019 yn seiliedig ar y thema 'Lles Staff'.

Adlewyrchir y buddsoddiad hwn ar ôl i Grŵp Cynefin ennill achrediad 'arian' 'Buddsoddwyr mewn Pobl' (BMP) yn ystod 2019-20, lle bydd y gwaith o ddatblygu Cynllun Datblygu Gweithlu yn cael ei lunio yn ymgorffori argymhellion adroddiad BMP.

Yn ystod 2019-20, cychwynnodd y gwaith o ddatblygu Fframwaith Cyfathrebu newydd yn unol â'i nod strategol, a oedd yn cynnwys ymgynghori ag amrywiol grwpiau o staff. Bydd y Fframwaith a'r cynllun yn cael eu cyflwyno i'r Bwrdd Rheoli yn 2020-21 i'w gymeradwyo.

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Dulliau o reoli risg a chwant am risg

Cymeradwyodd Grŵp Cynefin Fframwaith Sicrwydd Risg newydd, wedi'i seilio ar y dull 'tair llinell amddiffyn' trwy arweiniad ein cyn archwilyr allanol, Mazars. Cymhwyswyd y fframwaith i risgiau strategol y grŵp, ac yn ystod y flwyddyn i ddod bydd yn cael ei gymhwyso i risgiau gweithredol a risgiau prosiect ar gyfer rheoli sicrwydd ychwanegol.

Cynhaliwyd archwiliad mewnol ar y trefniadau Rheoli Risg ar ddechrau'r flwyddyn ariannol, a chyflawnwyd barn archwilio 'Sicrwydd Sylweddol/ Cymedrol'.

Bu i Fwrdd Rheoli Grŵp Cynefin adolygu ei chwant am risg yn ddiweddar, a chafodd hyn ei ymgorffori i'r Gofrestr Risg. Bydd gwybodaeth rheoli risgiau yn fwy hygyrch i aelodau'r Bwrdd Rheoli a Phwyllgorau ar ôl buddsoddiad diweddar mewn meddalwedd newydd a fydd yn cryfhau trefniadau rheoli risgiau'r grŵp ymhellach.

Y prif risgiau a gafodd eu nodi fel y rhai sy'n debygol o ymddangos oedd diffyg hyfywedd ariannol, methu â chydymffurfio gyda deddfau a rheoliadau, methu â darparu gwasanaethau effeithiol i'n tenantiaid neu ddefnyddwyr gwasanaethau, methu â chynnal busnes effeithiol, niwed i enw da'r gymdeithas a methu â chyflawni'r Strategaeth Twf. Mae mesurau rheoli mewn grym i leddfu neu reoli effaith yr holl risgiau a nodwyd ar y Grŵp. Yn ystod 2019-20 a hyd yn hyn, y risgiau pennaf sy'n wynebu Grŵp Cynefin yw:

- Methiant y Prif Contractwr / Cadwyn Weithredol
- Llai o safleoedd posibl ar gyfer datblygu, ac ansicrwydd ynghylch y drefn grantiau newydd a'i heffaith ar ddatblygiadau yn y dyfodol
- Cynnydd mewn ôl-ddyledion rhent

Mae pob un o'r uchod wedi cael ei gynyddu i'r eithaf oherwydd effeithiau COVID-19, ac yn ystod diwedd 2019/20, sefydlwyd 'Cofrestr Risg COVID-19' benodol. Mae'r gofrestr yn ymgorffori'r risgiau uchod, gyda'r risgiau allweddol ychwanegol o:

- Iechyd a diogelwch ein staff, tenantiaid ac Aelodau'r Bwrdd a'r ymyrraeth fusnes debygol oherwydd effeithiau COVID-19
- COVID-19 yn ein cynlluniau gofal ychwanegol, hefyd yn llochesi a hosteli Gorwel

Adolygir y Cofrestrau Risg yn ffurfiol gan y Pwyllgor Archwilio a Risg bob chwarter, gydag unrhyw feysydd allweddol yn cael eu tynnu i sylw'r Bwrdd Rheoli wedi hynny.

Mae Grŵp Cynefin yn nodi risgiau trysorlys sylfaenol y mae'n agored iddynt, sy'n cynnwys risg hylifedd, risg credyd gwrthbartion, risg cyfradd llog, a risg gyfreithiol / rheoliadol. Mae'r holl risgiau wedi eu cynnwys yn y Gofrestr Risg Strategol, sydd yn cynnwys (ond nid yn gyfyngedig i) prif reolaethau i leihau'r effaith fel a ganlyn:

- Trefniadau a Polisi Rheolaeth Trysorlys cadarn, gyda'r Polisi yn cael ei adolygu'n flynyddol gan y Bwrdd
- Trefniadau adrodd Rheolaeth Trysorlys rheolaidd i'r Pwyllgor Cyllid a Thwf
- Trefniadau adrodd rheolaidd ar berfformiad yn erbyn ein 'rheol aur'
- Adolygiad rheolaidd o'r holl raddfeydd credyd a gwrth bartion wedi'w cymeradwyo
- Trefniadau monitro wythnosol o berfformiad dyledion rhent
- Trefniadau monitro wythnosol o'r rhagolygon llif arian 24 mis
- Cyngor / chefnogaeth gyfreithiol trysorlys cynhwysfawr gan ymgynghorwyr a chynghorwyr cyfreithiol
- Trefniadau cyd-reoleiddio cadarn a rheolaidd gyda'n rheoleiddiwr

Bydd Grŵp Cynefin yn dylunio, gweithredu a monitro'r holl drefniadau sy'n angenrheidiol ar gyfer nodi a rheoli'r risgiau trysorlys hyn.

Mae'r trefniadau gweithredol penodol a'r rheolaethau risg sy'n ceisio sicrhau cydymffurfiad â'r amcanion wedi'u nodi ym Mholisi Rheoli Trysorlys y grŵp.

Rheolaeth Ariannol Fewnol

Yn unol â Chylchlythyr Cymdeithas Tai Llywodraeth Cymru - RSL 02/10: Rheolaethau ac adrodd mewnol, mae'r Bwrdd Rheoli yn cydnabod ei fod yn gyfrifol am system rheolaeth fewnol y grŵp ac am ddiogelu asedau'r grŵp, ac felly, am gymryd camau rhesymol er mwyn amddiffyn a chanfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra arall.

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Mae'r Bwrdd Rheoli yn caffael gwasanaethau Archwilydd Mewnol annibynnol, er mwyn rhoi gwerthusiad gwrthrychol iddo a barn ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd cyffredinol rheolaeth risg a rheolaeth fewnol y grŵp.

Mae'r Cynllun Archwilio Mewnol yn cael ei gymeradwyo'n flynyddol gan y Pwyllgor Archwilio a Risg. Archwilwyr Mewnol ar contract allanol sy'n cyflwyno'r cynllun archwilio mewnol, a chyflwynir yr adroddiadau i'r Pwyllgor Archwilio a Risg i'w cymeradwyo. Mae'r cynnydd o ran gweithredu'r argymhellion hefyd yn cael ei adrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Risg bob chwarter. Mae'r cynllun Archwilio Mewnol yn seiliedig ar gydbwysedd o asesiadau risg a Systemau, ac mae wedi'i gynllunio i adolygu'r system rheolaeth fewnol ar bob agwedd ar weithgareddau'r grŵp. Mae'r adolygiadau wedi'u cynllunio i roi sicrwydd rhesymol, ond nid absoliwt, ynghylch:

- dibynadwyedd y wybodaeth ariannol a gyflwynir ac a ddefnyddir gan y grŵp;
- cynnal cofnodion cyfrifyddu cywir; a
- diogelu asedau'r grŵp rhag unrhyw gamddefnydd.

Y gweithdrefnau sydd wedi'u sefydlu sydd wedi'u cynllunio i ddarparu rheolaethau ariannol mewnol effeithiol yw:

- rheoliadau ariannol ysgrifenedig ac awdurdodau dirprwyedig;
- systemau cynhwysfawr o adrodd ariannol gan gynnwys cyllidebau blynyddol a chyfrifon rheoli chwarterol yn cael eu hadrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Bwrdd, sy'n dangos perfformiad gwirioneddol yn erbyn y gyllideb ac yn tynnu sylw at unrhyw amrywiadau;
- adroddiadau archwilio mewnol yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio a Risg, hefyd y cynnydd o ran gweithredu'r argymhellion;
- strwythurau rheoli ac adrodd wedi'u diffinio'n glir;
- Cynllun Busnes pum mlynedd wedi'i ddiwygio'n flynyddol gan ymgorffori rhagolygon ariannol a
- rhagolwg ariannol tri deg mlynedd a adolygir yn flynyddol, sy'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru, a gyflwynir iddynt yn flynyddol, sy'n allosod cyfeiriad ariannol y grŵp

Llywodraethu Corfforaethol

Mae Bwrdd Rheoli Grŵp Cynefin yn cyfarwyddo gweithredoedd y gymdeithas yn unol â'i hamcanion a'i rheolau ac mae ganddo'r prif gyfrifoldeb am strwythur llywodraethu'r grŵp.

Ymhlith ei swyddogaethau bydd:

- diffinio a sicrhau cydymffurfiad â gwerthoedd ac amcanion strategol y sefydliad
- sefydlu fframwaith ar gyfer cymeradwyo strategaethau, polisiau a chynlluniau i gyflawni'r amcanion hynny
- bodloni ei hun ynghylch cywirdeb gwybodaeth ariannol a chymeradwyo cyllidebau a chyfrifon blynyddol a chynlluniau busnes
- sefydlu a monitro fframwaith ar gyfer dirprwyo a systemau rheolaeth mewnol sy'n cael eu hadolygu'n flynyddol
- sefydlu fframwaith ar gyfer nodi, rheoli ac adrodd ar risg
- gwneud penderfyniadau a chytuno ar bolisiau ar bob mater a allai greu risg ariannol neu risg arall sylweddol i'r sefydliad neu sy'n codi materion egwyddor sylweddol
- sefydlu mecanweithiau ar gyfer cyfathrebu a derbyn adborth gan randdeiliaid a chyfranddalwyr y sefydliad
- monitro perfformiad y sefydliad a chymryd camau cywiro amserol os oes angen
- cymryd cyfrifoldeb cyffredinol am hunanasesu a chyfrifoldebau eraill fel rhan o weithredu'r fframwaith rheoleiddio
- sicrhau bod y gymdeithas yn ystyried unrhyw ymgymeriad a roddir gan y gymdeithas i'r rheoleiddiwr, neu ymyrraeth neu rwymedigaeth a osodir ar y gymdeithas gan y rheoleiddiwr.
- penodi, rheoli a diswyddo'r Prif Weithredwr, neu'r Cyfarwyddwyr Corfforaethol
- bodloni ei hun bod materion y sefydliad yn cael eu cynnal yn gyfreithlon a gyda gonestrwydd
- sefydlu cod ymddygiad ar gyfer y Bwrdd Rheoli
- sefydlu a gweithredu rhaglenni sefydlu a datblygu a system gwerthuso perfformiad ar gyfer y Bwrdd Rheoli, a'i Is-bwyllgorau, y Cadeirydd, yr Is-gadeirydd, ac aelodau unigol o'r Bwrdd
- sicrhau effeithiolrwydd llywodraethu yn rheolaidd

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Ar 24 Mai 2018 cymeradwyodd y Bwrdd Rheoli y gallai uchafswm o 12 aelod gael eu hethol am dymor o dair blynedd gan y cyfranddalwyr yng Nghyfarfod Cyffredinol Blynyddol y Gymdeithas. Cyn hyn, 10 oedd y nifer uchaf o aelodau. Caniateir i aelodau wasanaethu ar y Bwrdd Rheoli am uchafswm o naw mlynedd (tri thymor) yn unol â Chod Llywodraethu Cymru Tai Cymunedol, a fabwysiadwyd yn ffurfiol.

Mae Byrddau Rheoli'r is-gwmnïau yn cynnwys penodiadau gan Grŵp Cynefin (yn y lleiafrif) ac aelodau annibynnol a etholir gan gyfranddalwyr yr is-gwmni am dymor o dair blynedd.

Mae Bwrdd Rheoli Grŵp Cynefin wedi sefydlu pum is-bwyllgor, sef:

- Pwyllgor Archwilio a Risg - yn cynnwys aelodau o Fyrddau Rheoli Grŵp Cynefin, Canllaw, Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych ac aelodau annibynnol sydd â gwybodaeth a phrofiad sy'n berthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor.
- Pwyllgor Cyllid a Thwf (yn weithredol o fis Medi 2019) - yn cynnwys aelodau o Fyrddau Rheoli Grŵp Cynefin, Canllaw (Eryri) Cyf a Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych; ac aelodau annibynnol sydd â gwybodaeth a phrofiad sy'n berthnasol i gylch gwaith y pwyllgor.
- Pwyllgor Cwsmeriaid a Chymunedau - yn cynnwys aelodau o Fwrdd Rheoli Grŵp Cynefin, aelodau tenantiaid ac aelodau annibynnol sydd â gwybodaeth a phrofiad sy'n berthnasol i gylch gwaith y pwyllgor.
- Pwyllgor Gorwel - yn cynnwys aelodau o Fwrdd Rheoli Grŵp Cynefin ac aelodau annibynnol sydd â gwybodaeth a phrofiad sy'n berthnasol i gylch gwaith y pwyllgor.
- Pwyllgor Rheolaeth Llywodraethu (yn weithredol o fis Medi 2019 ac mae'n gyfuniad o ddau Bwyllgor blaenorol) - sy'n cynnwys Cadeiryddion Bwrdd Rheoli pob grŵp a phob Pwyllgor, ac aelodau eraill o'r Bwrdd Rheoli yn ôl yr angen.

Strwythur y Grŵp

Mae Grŵp Cynefin yn rhiant-gorff i ddau is-gwmni gweithredol, sef 'Canllaw (Eryri) Cyf' a 'Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych'. Mae hefyd yn rhiant i gwmni segur o'r enw 'Cywaith Cyf'.

Mae Canllaw yn gwmni cyfyngedig trwy warant sydd wedi'i gofrestru gyda'r Comisiwn Elusennau a Llywodraeth Cymru. Prif weithgaredd y cwmni yw rheoli asiantaeth Gofal a Thrwsio Gwynedd ac Ynys Môn sy'n trefnu addasiadau hanfodol a mân atgyweiriadau yng nghartrefi pobl hŷn, yn berchnogion tai ac yn denantiaid preifat, fel y gallant fyw yn ddiogel ac yn annibynnol.

Ffurfiwyd Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych yn 2015 trwy uno'r asiantaethau Gofal a Thrwsio yn y ddwy sir. Mae'r endid newydd yn gwmni cyfyngedig trwy warant ac wedi'i gofrestru gyda'r Comisiwn Elusennau.

Mae Cytundeb Rhyng-grŵp manwl yn egluro hawliau a rhwymedigaethau'r rhiant gorff a'r is-gwmnïau i'w gilydd, a'r berthynas gorfforaethol rhyngddynt. Nid yw Grŵp Cynefin yn bwriadu arfer rheolaeth weithredol agos dros yr is-gwmnïau, ond yn gyffredinol, darperir cyngor ar arfer gorau a mabwysiadu polisïau. Mae Grŵp Cynefin yn monitro perfformiad ac yn archwilio gweithgareddau'r is-gwmnïau. Fel arfer, gweithredir rheolaeth ariannol trwy gymeradwyo Cynlluniau Busnes yr is-gwmnïau, a thrwy reoli trysorlys a monitro cyllideb.

Rhaid i bob aelod o'r grŵp ystyried effaith ei weithredoedd ei hun ar aelodau eraill y grŵp, lle bo hynny'n briodol, i sicrhau gweithrediadau effeithlon a chynyddu cyfleoedd i'r eithaf.

Is-gwmnïau

Arhosodd Canllaw (Eryri) Cyfyngedig fel is-gwmni yn ystod y flwyddyn. Mae Canllaw yn gweithredu fel asiantaeth Gofal a Thrwsio ar draws Ynys Môn a Gwynedd.

Mae Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych hefyd wedi aros fel is-gwmni yn ystod y flwyddyn. Mae Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych yn gweithredu fel asiantaeth Gofal a Thrwsio ledled Conwy a Sir Ddinbych.

Mae'r trydydd is-gwmni, Cywaith Cyfyngedig, wedi aros fel cwmni segur trwy gydol y flwyddyn.

Rhestrir rhagor o wybodaeth am statws y cwmnïau hyn yn nodyn 30.

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Newidiadau mewn Asedau Sefydlog

Nodir manylion asedau sefydlog yn nodiadau 12 i 16 o'r datganiadau ariannol.

Cronfeydd wrth gefn

Gellir gweld y symudiad yn y grŵp a chronfeydd wrth gefn y gymdeithas yn y Datganiad o Newidiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU'R BWRDD

Mae Deddf Cymdeithasau Budd-daliadau Cydweithredol a Chymunedol 2014 a deddfwriaeth tai cymdeithasol cofrestredig yn ei gwneud yn ofynnol i'r Bwrdd Rheoli baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol, sy'n rhoi golwg wir a theg o sefyllfa'r rhiant gymdeithas a'r grŵp, ac o'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr am y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'n ofynnol i'r bwrdd:

- ddewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwyso'n gyson;
- llunio dyfarniadau ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn ddarvoudus;
- nodi a ddilynwyd safonau cyfrifyddu cymwys, (yn amodol ar unrhyw ymadawiadau perthnasol a ddatgelwyd ac a eglurir yn y datganiadau ariannol); a
- pharatoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol, oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd y grŵp yn parhau mewn busnes.

Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu cywir, sy'n datgelu sefyllfa ariannol y grŵp gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, ac yn ei alluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â Deddf Cymdeithasau Cydweithredol a Budd Cymunedol 2014, Deddf Tai ac Adfywio 2008 a'r Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Penderfyniad Cyffredinol (Cymru) 2016 ynghylch Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig Mae'r bwrdd hefyd yn gyfrifol am gynnal system ddigonol o reolaeth fewnol a diogelu asedau'r grŵp, ac felly am gymryd camau rhesymol ar gyfer amddiffyn a chanfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra eraill.

Hyd y gŵyr y Bwrdd Rheoli:

- nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilydd y Gymdeithas yn ymwybodol ohoni; ac
- mae aelodau'r Bwrdd Rheoli wedi cymryd pob cam y dylent fod wedi'i gymryd i wneud eu hunain yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol, a sefydlu bod yr archwilydd yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Bydd Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol Grŵp Cynefin yn cael ei gynnal ar 24 Medi 2020 rhannol yn ei Swyddfa Tŷ John Glyn, Dinbych, a rhannol yn rhithiol dros 'Zoom'. Yn y cyfarfod hwn, bydd Adroddiad Blynyddol 2019/20 y Gymdeithas yn cael ei gyflwyno i'w fabwysiadu.

ARCHWILYDD

Bydd penderfyniad i ailbenodi Beaver & Stuthers yn archwilydd y Grwp yn cael ei gynnig yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol.

Trwy orchymyn y Bwrdd Rheoli

Sharon Williams

Ysgrifennydd

16^{eg} Medi 2020

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU GRŴP CYNEFIN

BARN

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol Grŵp Cynefin (y 'rhiant gymdeithas') a'i is-gwmnïau (y 'grŵp') ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020, sy'n cynnwys Datganiadau Incwm Cynhwysfawr y Grŵp a'r rhiant gymdeithas, Datganiadau o Sefyllfa Ariannol y Grŵp a'r rhiant gymdeithas, Datganiadau Llif Arian y Grŵp, Datganiadau Newidiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn y Grŵp a'r rhiant gymdeithas, a nodiadau i'r datganiadau ariannol, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu sylweddol. Mae'r fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yn berthnasol â chyfraith FRS 102 "Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon" (Arferion Cyfrifo a Dderbynnir yn Gyffredinol y Deyrnas Unedig).

Yn ein barn ni, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi golwg wir a theg o gyflwr materion y grŵp a'r rhiant gymdeithas ar 31 Mawrth 2020 ac o warged y grŵp a'r rhiant gymdeithas am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol ag Arferion Cyfrifo a Dderbynnir yn Gyffredinol y Deyrnas Unedig; ac
- wedi cael eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Cymdeithasau Buddion Cydweithredol a Chymunedol 2014, Rheoliadau Cymdeithasau Cydweithredol a Budd-daliadau Cymunedol (Cyfrifon Grŵp) 1969, Deddf Tai ac Adfywio 2008 a'r Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Penderfyniad Cyffredinol Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (Cymru) 2015.

Sail y farn

Gwnaethom gynnal ein harchwiliad yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (DU) (ISAs (DU)) a'r gyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yng nghyfrifoldebau'r Archwilydd am archwilio adran datganiadau ariannol ein hadroddiad. Rydym yn annibynnol o Grŵp Cynefin yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y FRC ac rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credwn fod y dystiolaeth archwilio a gawsom yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sylfaen i'n barn.

Casgliadau yn ymwneud â busnes gweithredol

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol y mae'r ISAs (DU) yn ei gwneud yn ofynnol i ni adrodd i chi lle:

- nad yw defnydd y Bwrdd o sail busnes gweithredol o gyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol; neu
- nad yw'r Bwrdd wedi datgelu yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwydd perthnasol a nodwyd a allai fwrw amheuaeth sylweddol ynghylch gallu'r Grŵp neu'r rhiant gymdeithas i barhau i fabwysiadu sail busnes gweithredol cyfrif am gyfnod o leiaf deuddeg mis o'r dyddiad y mae'r datganiadau ariannol wedi eu hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Gwybodaeth arall

Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am y wybodaeth arall. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad a'r Datganiadau Ariannol, ac eithrio'r datganiadau ariannol, ac adroddiad ein harchwilydd arno. Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau y nodir yn benodol fel arall yn ein hadroddiad, nid ydym yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arnynt.

Rydym wedi adolygu datganiad y Bwrdd ar gydymffurfiaid Grŵp Cynefin â chylchlythyr Llywodraeth Cymru RSL 02/10 'Rheolaethau ac adrodd mewnol'. Nid yw'n ofynnol i ni fynegi barn ar effeithiolrwydd system rheolaeth fewnol Grŵp Cynefin.

Mewn cysylltiad â'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ni yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn sylweddol anghyson â'r datganiadau ariannol neu ein gwybodaeth a gafwyd yn yr archwiliad neu fel arall yn ymddangos fel petai wedi'i chamddatgan yn sylweddol. Os ydym yn nodi anghysondebau perthnasol o'r fath, neu gamddatganiadau perthnasol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i ni benderfynu a oes camddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol neu gamddatganiad perthnasol o'r wybodaeth arall. Os ydym, yn seiliedig ar y gwaith yr ydym wedi'i gyflawni, yn dod i'r casgliad bod camddatganiad perthnasol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i ni adrodd ar y ffaith honno.

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU GRŴP CYNEFIN

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill a ragnodir gan gylchlythyr Llywodraeth Cymru RSL 02/10 'Rheolaethau ac adrodd mewnol'

Yn ein barn ni, ar sail y gwaith a wnaed yn ystod yr archwiliad, mewn perthynas â datganiad y Bwrdd ar reolaethau mewnol:

- mae'r Bwrdd wedi darparu'r datgeliadau sy'n ofynnol gan gylchlythyr Llywodraeth Cymru RSL 02/10 'Rheolaethau ac adrodd mewnol'; ac
- nid yw'r datganiad yn anghyson â'r wybodaeth yr ydym yn ymwybodol ohoni o'n gwaith archwilio ar y datganiadau ariannol.

Materion y mae'n ofynnol i ni adrodd arnynt ar sail eithriad

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion a ganlyn y mae Deddf Cymdeithasau Cydweithredol a Budd Cymunedol 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i ni adrodd arnynt os, yn ein barn ni:

- nad yw'r rhiant gymdeithas wedi cadw llyfrau cyfrifon priodol; neu
- na chynhaliwyd system foddhaol o reolaeth dros drafodion; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r llyfrau cyfrifon; neu
- nad ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnom ar gyfer ein harchwiliad.

Cyfrifoldebau'r Bwrdd

Fel yr eglurwyd yn llawnach yn y Datganiad o gyfrifoldebau'r Bwrdd a nodir ar dudalen 17, mae'r Bwrdd yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol, ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi golwg wir a theg, ac am unrhyw reolaeth fewnol y mae'r Bwrdd yn ei benderfynu sy'n angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiad perthnasol, p'un ai oherwydd twyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r Bwrdd yn gyfrifol am asesu gallu'r grŵp a'r rhiant gymdeithas i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, fel sy'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail cyfrifyddu busnes gweithredol oni bai bod y Bwrdd naill ai'n bwriadu diddymu'r grŵp neu'r rhiant gymdeithas neu i roi'r gorau i weithrediadau, neu heb unrhyw ddewis arall realistig ond gwneud hynny.

Cyfrifoldebau'r archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol

Ein hamcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiad perthnasol, p'un ai oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys ein barn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall, ac fe'u hystyrir yn berthnasol pe gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt, yn unigol neu yn gyfan gwbl, ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'n hadroddiad archwilydd.

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU GRŴP CYNEFIN

Defnyddio'r adroddiad archwilio

Lluniwyd yr adroddiad hwn i aelodau'r gymdeithas yn unig, fel corff, yn unol ag adran 87 o Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Budd Cymunedol 2014. Gwnaed ein gwaith archwilio fel y gallem nodi i aelodau'r Gymdeithas, y materion hynny y mae'n ofynnol i ni eu datgan iddynt mewn adroddiad archwilydd, ac nid at unrhyw bwrpas arall. I'r graddau eithaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un heblaw'r Gymdeithas ac aelodau'r Gymdeithas fel corff am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, neu am y farn yr ydym wedi'i ffurfio.

Beever and Struthers

Beever and Struthers
Archwilydd Statudol
St George's House
215-219 Chester Road
Manchester
M15 4JE

Dyddiad: 24 September 2020

GRŴP CYNEFIN

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU GRŴP CYNEFIN

GRŴP CYNEFIN

DATGANIAD INCWM CYNHWYSFAWR CYFUNOL Am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

	Nodyn	2020 £'000	2020 £'000	2019 £'000	2019 £'000
TROSIANT	3		<u>28,319</u>		<u>26,006</u>
Gwariant gweithredol		(23,290)		(20,880)	
Cost gwerthiannau		(379)		(192)	
Enillion o waredu eiddo, peiriannau ac offer		285		170	
	3		<u>(23,384)</u>		<u>(20,902)</u>
GWARGED GWEITHREDOL	10		4,935		5,104
Colled wrth ailbrizio eiddo buddsoddiadol	15		-		(59)
Cyfran y golled mewn menter ar y cyd	16		(3)		(17)
Llog derbyniadwy	8		20		19
Costau ailgyllido	9		-		(598)
Costau llog ac ailgyllido	9		(3,581)		(2,766)
			<u>1,371</u>		<u>1,683</u>
GWARGED CYN TRETH					
Treth	11		(31)		-
			<u>1,340</u>		<u>1,683</u>
GWARGED AM Y FLWYDDYN					
Incwm cynhwysfawr arall			4,272		(5,247)
			<u>5,612</u>		<u>(3,564)</u>
CYFANSWM INCWM CYNHWYSFAWR AM Y FLWYDDYN			<u><u>5,612</u></u>		<u><u>(3,564)</u></u>

GRŴP CYNEFIN

DATGANIAD INCWM CYNHWYSFAWR Y GYMDEITHAS

Am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

	Nodyn	2020 £'000	2020 £'000	2019 £'000	2019 £'000
TROSIANT	3a		<u>26,046</u>		<u>24,107</u>
Gwariant gweithredol		(21,134)		(19,001)	
Cost gwerthiannau		(379)		(192)	
Enillion o waredu eiddo, peiriannau ac offer		285		170	
	3a		<u>(21,228)</u>		<u>(19,023)</u>
GWARGED GWEITHREDOL	10		4,818		5,084
Colled wrth ailbrizio eiddo buddsoddiadol	15		-		(59)
Llog derbyniadwy	8		18		16
Ffioedd ailgyllido	9		-		(598)
Costau llog a chyllido	9		(3,564)		(2,751)
			<u>1,272</u>		<u>1,692</u>
GWARGED CYN TRETH			1,272		1,692
Treth	11		(31)		-
			<u>1,241</u>		<u>1,692</u>
GWARGED AM Y FLWYDDYN			1,241		1,692
Incwm cynhwysfawr arall			3,908		(4,789)
			<u>5,149</u>		<u>(3,097)</u>
CYFANSWM INCWM CYNHWYSFAWR AM Y FLWYDDYN			<u><u>5,149</u></u>		<u><u>(3,097)</u></u>

GRŴP CYNEFIN

DATGANIAD Y SEFYLLFA ARIANNOL GYFUNOL

Ar 31 Mawrth 2020

	Nodyn	2020 £'000	2019 £'000
ASEDAU SEFYDLOG			
Asedau anniriaethol	12	748	586
Eiddo tai	13	286,271	279,153
Eiddo arall, peiriannau ac offer	14	10,818	10,707
Eiddo buddsoddiadol	15	-	380
Buddsoddiadau	16	29,963	29,174
		327,800	320,000
 ASEDAU CYFREDOL			
Stoc	17	1,871	867
Dyledwyr	18	12,810	12,290
Buddsoddiadau	19	1,258	1,781
Arian parod		6,580	1,793
		22,519	16,731
CREDYDWYR: symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	20	(13,949)	(17,530)
ASEDAU / (RHWYMEDIGAETHAU) CYFREDOL NET		8,570	(799)
CYFANSWM ASEDAU LLAI RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL		336,370	319,201
CREDYDWYR: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	21	(303,222)	(287,059)
Darpariaeth ar gyfer costau ychwanegol ar werthiannau eiddo		(205)	-
Rhwymedigaeth pensiwn buddion diffiniedig	28	(3,685)	(8,496)
ASEDAU NET		29,258	23,646
 CYFALAF A CHRONFEYDD WRTH GEFN			
Cyfalaf cyfranddaliadau wedi'u dyrannu	25	-	-
Cronfa wrth gefn referniw		29,250	23,638
Cronfa wrth gefn cyfyngedig		8	8
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN		29,258	23,646

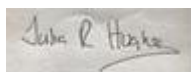
Cymeradwywyd y datganiadau ariannol hyn gan y Bwrdd Rheoli ar 16 Medi 2020
Llofnodwyd ar ei ran gan:

..... Aelod Bwrdd Rheoli

..... Swyddog

..... Aelod Bwrdd Rheoli

GRŴP CYNEFIN

DATGANIAD SEFYLLFA ARIANNOL Y GYMDEITHAS

Ar 31 Mawrth 2020

	Nodyn	2020 £'000	2019 £'000
ASEDAU SEFYDLOG			
Asedau anniriaethol	12	748	586
Eiddo tai	13	286,271	279,153
Eiddo arall, peiriannau ac offer	14a	10,781	10,676
Eiddo buddsoddiadol	15	-	380
Buddsoddiadau	16	30,994	30,202
		328,794	320,997
ASEDAU CYFREDOL			
Stoc	17	1,820	864
Dyledwyr	18	12,536	12,222
Buddsoddiadau	19	1,258	1,781
Arian parod		5,989	926
		21,603	15,793
CREDYDWYR: symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	20	(13,827)	(17,332)
ASEDAU / (RHWYMEDIGAETHAU) CYFREDOL NET		7,776	(1,539)
CYFANSWM ASEDAU LLAI RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL		336,570	319,458
CREDYDWYR: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	21	(303,222)	(287,059)
Darpariaeth ar gyfer costau ychwanegol ar werthiannau eiddo		(205)	-
Rhwymedigaeth pensiwn buddion diffiniedig	28	(3,369)	(7,774)
ASEDAU NET		29,774	24,625
CYFALAF A CHRONFEYDD WRTH GEFN			
Cyfalaf cyfranddaliadau wedi'u dyrannu	25	-	-
Cronfa wrth gefn refeniw		29,774	24,625
Cronfa wrth gefn cyfyngedig		-	-
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN		29,774	24,625

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol hyn gan y Bwrdd Rheoli ar 16 Medi 2020
Llofnodwyd ar ei ran gan:

..... Aelod Bwrdd Rheoli

..... Swyddog

..... Aelod Bwrdd Rheoli

GRŴP CYNEFIN

DATGANIAD NEWIDIADAU YN Y CRONFEYDD WRTH GEFN CYFUNOL Ar 31 Mawrth 2020

	Cronfa Galedi (cyfyngedig) £'000	Cronfa wrth gefn Refeniw £'000	Cyfanswm 2020 £'000
Ar 1 Ebrill 2019	8	23,638	23,646
Gwarged am y flwyddyn	-	1,340	1,340
Incwm cynhwysfawr arall			
<ul style="list-style-type: none"> • Enillion actiwaraidd 	-	4,272	4,272
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Cronfeydd wrth gefn ar 31 Mawrth 2020	8	29,250	29,258
	<hr/>	<hr/>	<hr/>

	Cronfa Galedi (cyfyngedig) £'000	Cronfa wrth gefn Refeniw £'000	Cyfanswm 2019 £'000
Ar 1 Ebrill 2018	8	27,202	27,210
Gwarged am y flwyddyn	-	1,683	1,683
<ul style="list-style-type: none"> • Cydnabyddiaeth gychwynnol cynllun buddion diffiniedig aml-gyflogwr (SHPS) • Colledion Actiwraidd 	-	(4,054)	(4,054)
	-	(1,193)	(1,193)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Cronfeydd wrth gefn ar 31 Mawrth 2019	8	23,638	23,646
	<hr/>	<hr/>	<hr/>

GRŴP CYNEFIN

DATGANIAD NEWIDIADAU YN Y CRONFEYDD WRTH GEFN Y GYMDEITHAS

Ar 31 Mawrth 2020

	Cronfa wrth gefn Refeniw £'000	Cyfanswm 2020 £'000
Ar 1 Ebrill 2019	24,625	24,625
Gwarged am y flwyddyn	1,241	1,241
Incwm cynhwysfawr arall		
• Colledion actiwaraidd	3,908	3,908
	<hr/>	<hr/>
Cronfeydd wrth gefn ar 31 Mawrth 2020	29,774	29,774
	<hr/>	<hr/>

	Cronfa wrth gefn Refeniw £'000	Cyfanswm 2019 £'000
Ar 1 Ebrill 2018	27,722	27,722
Gwarged am y flwyddyn	1,692	1,692
Incwm cynhwysfawr arall		
• Cydnabyddiaeth gychwynnol o gynllun buddion diffiniedig aml-gyflogwr (SHPS)	(3,731)	(3,731)
• Colledion actiwaraidd	(1,058)	(1,058)
	<hr/>	<hr/>
Cronfeydd wrth gefn ar 31 Mawrth 2019	24,625	24,625
	<hr/>	<hr/>

GRŴP CYNEFIN

DATGANIAD LLIF ARIAN CYFUNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

	Nodyn	2020 £'000	2019 £'000
Arian parod net a gynhyrchwyd o weithgareddau gweithredol	28	3,728	6,971
Llif arian o weithgareddau buddsoddi			
Prynu ac adeiladu eiddo tai		(10,509)	(20,586)
Gwerthu eiddo tai		826	456
Grant tai cymdeithasol a dderbyniwyd		3,771	5,000
Prynu asedau sefydlog eraill		(640)	(979)
Adnewyddu cydrannau		(538)	(723)
Gwerthu asedau sefydlog eraill		637	63
Gwarediadau grant asedau sefydlog eraill		1,041	(112)
Buddsoddiadau		(662)	(625)
Buddsoddi mewn benthyciadau perchnogaeth cartref cost isel		(130)	(724)
Llog a dderbyniwyd		20	19
		<hr/>	<hr/>
Arian parod net o weithgareddau buddsoddi		(6,183)	(18,221)
Llif arian o weithgareddau cyllido			
Benthyciadau a dderbyniwyd		14,425	38,978
Ad-dalu benthyciadau		(4,260)	(28,676)
Costau ailgyllido		-	(391)
Llog a dalwyd		(3,446)	(2,237)
		<hr/>	<hr/>
Arian parod net o weithgareddau cyllido		6,719	7,674
Cynnydd / (Lleihad) net mewn arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod		4,264	(3,566)
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod ar ddechrau'r flwyddyn		3,574	7,140
		<hr/>	<hr/>
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod ar ddiwedd y flwyddyn		7,838	3,574
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

1. POLISIŌAU CYFRIFYDDU

Rhoir crynodeb o'r prif bolisiau cyfrifyddu isod. Cymhwyswyd y cyfan yn gyson trwy gydol y flwyddyn a'r flwyddyn flaenorol.

Gwybodaeth gyffredinol a sail gyfrifyddu

Paratowyd y datganiadau ariannol dan y confensiwn cost hanesyddol yn unol â Safon Adrodd Ariannol 102 (FRS 102) a gyhoeddwyd gan y Cyngor Adrodd Ariannol, ac maent yn cydymffurfio gyda'r Datganiad Arfer a Argymhellir ar gyfer darparwyr tai cymdeithasol cofrestredig 2018 (SORP), a Phenderfyniad Cyffredinol (Cymru) 2015 ynghylch Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig.

Sail cyfuno

Mae datganiadau ariannol y Grŵp yn cyfuno datganiadau ariannol y rhiant gymdeithas a thrafodion ei is-gwmnïau hyd at 31 Mawrth bob blwyddyn.

Caffael

Mae cyfuniadau busnes sy'n cael eu hystyried yn gaffael yn cael eu cyfrifyddu dan y dull prynu. Lle bo'n angenrheidiol, gwneir addasiadau i ddatganiadau ariannol is-gwmnïau i ddod â'r polisiau cyfrifyddu a ddefnyddiwyd yn unol â'r rhai a ddefnyddiwyd gan y Grŵp. Mae'r holl drafodion, balansau, incwm a threuliau rhyng-grŵp yn cael eu diddymu wrth gyfuno.

Cyfuniadau endid budd cyhoeddus

Mae cyfuniadau a gyflawnir ar ystriaeth nil yn cael eu cyfrifyddu fel bod unrhyw swm uwchben gwerth teg yr ased a dderbyniwyd yn uwch na gwerth teg y rhwymedigaethau tybiedig yn cael ei adnabod fel incwm yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

Menter ar y cyd

Mae endidau y mae gan y grŵp fuddiant ynddynt ac sy'n cael eu rheoli ar y cyd gan y grŵp ac un neu ragor o fentrau eraill dan drefniant cytundebol yn cael eu trin fel mentrau ar y cyd. Defnyddir y dull ecwiti yn natganiadau ariannol y grŵp i gyfrifo am fentrau ar y cyd. Yn natganiadau ariannol y rhiant gymdeithas mae buddsoddiadau mewn mentrau cyd yn cael eu cyfrifyddu fel cost llai amhariad a difidendau a dderbyniwyd. Mae'r Grŵp yn asesu a oes unrhyw arwydd o amhariad ar bob dyddiad adrodd.

Mae grantiau'r Llywodraeth a dderbynnir o ran buddsoddiadau ym Mhartneriaeth Tai Cymru a'r eiddo les yn cael eu cyfrifyddu ar y sail eu bod wedi cael eu darparu gan y llywodraeth i ran-gyllido'r buddsoddiad ym menter ar y cyd y Bartneriaeth. Ystyrir y bydd y Grŵp yn gwireddu budd y grant os a phan fydd y buddsoddiad yn cael ei ad-dalu yn unig. Ar adeg derbyn y grant, mae'n grant gan y llywodraeth a dderbynnir ymlaen llaw ac felly'n cael ei gydnabod fel incwm gohiriedig yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol hyd at y pwynt y mae'r buddsoddiad cysylltiedig yn cael ei ad-dalu.

Eiddo, peiriannau ac offer – eiddo tai

Nodir eiddo tai ar sail cost neu brisiad llai dibrisiant cronodig a cholledion amhariad wedi cronodig Mae cost yn cynnwys cost caffael tir ac adeiladu, costau datblygu uniongyrchol a chostau benthyca uniongyrchol i adeiladu eiddo tai newydd yn ystod y datblygu. Mae cyfalafu'n diweddu pan fo'r holl weithgareddau sy'n angenrheidiol i gael yr ased yn barod i'w ddefnyddio wedi'u cwblhau i raddau helaeth.

Defnyddir dibrisiant er mwyn cofnodi gwerth llyfr net eiddo tai ar amcangyfrif eu gwerth gweddilliol, ar sail llinell syth, dros eu hoes economaidd ddefnyddiol.

Mae prif gydrannau eiddo tai, sy'n meddu ar batrymau defnyddio a budd economaidd sylweddol wahanol yn cael eu trin fel asedau ar wahân a'u dibrisio dros eu cyfnod oes economaidd ddefnyddiol disgwylidig ar y cyfraddau blynyddol a ganlyn:

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

	Blynyddoedd
Prif strwythur	150
Cydrannau eraill:	
Ceginau	15
Ystafelloedd ymolchi	25
To	70
Ffenestri	25
Drysau allanol	25
Gwresogi – boeleri	13
Gwresogi – systemau gwlyb	25
Trydanol	30

Mae cydrannau ar dir lesddaliad yn cael eu dibrisio dros y byrraf o'r uchod a chyfnod y les sy'n weddill. Nid yw tir rhydd-ddaliad yn cael ei ddibrisio.

Lle bo gwelliannau i eiddo tai y disgwylir iddynt ddarparu buddion cynyddrannol yn y dyfodol, mae'r rhain yn cael eu hychwanegu at werth cario'r eiddo. Mae unrhyw waith i eiddo tai nad yw'n adnewyddu cydran neu'n arwain at fuddiant cynyddraddol yn y dyfodol yn cael ei godi fel gwariant yn y gwarged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

Eiddo, peiriannau ac offer nad yw'n gysylltiedig â thai

Nodir eiddo, peiriannau ac offer nad yw'n gysylltiedig â thai ar sail cost neu brisiad llai dibrisiant cronrus ac unrhyw ddarpariaethau ar gyfer amhariad. Darperir dibrisiant ar yr holl eiddo, peiriannau ac offer nad yw'n gysylltiedig â thai, ac eithrio eiddo buddsoddiadol a thir rhydd-ddaliad, ar gyfraddau wedi'u cyfrifo i ddiddymu'r gost neu'r prisiad o ran bob ased ar sail llinell syth dros ei gyfnod defnyddiol disgwyltiedig, fel a ganlyn:

	Blynyddoedd
Offer a dodrefn swyddfa	5
Caledwedd a meddalwedd cyfrifiadurol	4
Cerbydau modur	3

Mae offer amrywiol eraill y codir amdanynt trwy dâl gwasanaeth yn cael eu dibrisio ar wahanol gyfraddau, yn dibynnu ar eu math.

Asedau anniriaethol

Nodir asedau anniriaethol ar sail cost hanesyddol, llai amorteiddio cronrus ac unrhyw ddarpariaeth ar gyfer amhariad. Darperir amorteiddio ar yr holl asedau anniriaethol ar raddau wedi'u cyfrifo i ddiddymu cost pob ased ar sail llinell syth dros ei oes ddefnyddiol ddisgwyltiedig, fel a ganlyn:

Meddalwedd tai	10 mlynedd
----------------	------------

Eiddo buddsoddiadol

Mae dosbarthu eiddo fel eiddo buddsoddiadol, neu fel eiddo, peiriannau ac offer yn seiliedig ar y bwriad o ddefnydd i'r eiddo. Mae eiddo sy'n cael eu cadw er mwyn ennill rhent masnachol neu gynyddu cyfalaf neu'r ddau, yn cael eu rhoi yn y categori eiddo buddsoddiadol. Mae eiddo a ddefnyddir at ddibenion gweinyddol neu a gedwir ar gyfer darpariaeth tai cymdeithasol neu bwrpasau cymdeithasol yn cael eu trin fel eiddo, peiriannau ac offer. Mae eiddo â defnydd cymysg wedi'i wahanu rhwng eiddo buddsoddiadol ac eiddo, peiriannau ac offer.

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

Cyfrifyddir tir ar sail ei ddefnydd arfaethedig. Lle bo tir yn cael ei gaffael ar hap gyda'r bwriad o gynhyrchu enillion cyfalaf a/neu dderbyn rhent masnachol mae'n cael ei gyfrifyddu fel eiddo buddsoddiadol. Lle bo tir yn cael ei gaffael i'w ddefnyddio ar gyfer darparu tai cymdeithasol, mae'n cael ei gyfrifyddu fel eiddo, peiriannau ac offer.

Mae eiddo buddsoddiadol yn cael eu mesur o ran gwerth teg bob blwyddyn, gydag unrhyw newid yn cael ei gofnodi yn y gwaged neu ddiffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

Amhariad eiddo tai cymdeithasol

Nid yw eiddo a gedwir ar gyfer eu budd cymdeithasol yn cael eu dal yn unig ar gyfer y Llif arian i mewn y maent yn eu cynhyrchu ac fe'u cedwir ar gyfer eu potensial gwasanaeth.

Gwneir asesiad adeg pob dyddiad adrodd o ran p'un ai oes dangosydd nam yn bodoli. Os yw dangosydd o'r fath yn bodoli, cynhelir asesiad amhariad a gwneir amcangyfrif ynghylch swm adferadwy'r ased. Lle bo swm cario'r ased yn uwch na'r swm y gellir ei adfer, cydnabyddir colled synhwyrau yn y gwaged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr. Swm adferadwy ased yw'r uchaf o'i werth mewn defnydd a gwerth teg llai'r costau i werthu. Lle cedwir asedau ar gyfer eu potensial gwasanaeth, penderfynir ar y gwerth mewn defnydd gan brisiad presennol potensial gwasanaethu'r ased sy'n weddill ynghyd â'r swm net y disgwylir ei dderbyn o'i waredu. Derbynnir cost adnewyddu wedi'i ddibrisio fel model mesur addas.

Mae colled amhariad yn cael ei wyrdroi os yw'r rhesymau am y golled amhariad wedi terfynu bod yn berthnasol a'i gynnwys yn y gwaged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

Grant Tai Cymdeithasol a grantiau eraill y Llywodraeth

Cydnabyddir grantiau'r llywodraeth gan ddefnyddio'r model cronrus ac fe'u nodir fel un ai grant yn ymwneud â reffeniw neu grant yn ymwneud ag asedau. Mae grantiau'n ymwneud â reffeniw yn cael eu cydnabod fel incwm ar sail systematig dros y cyfnod y mae'r costau cysylltiedig y bwriadwyd y grant i'w digolledu yn berthnasol. Lle bo grant yn cael ei dderbyn fel iawndal am dreuliau neu golledion a ddigwyddodd eisoes, neu at ddiben rhoi cymorth ariannol ar unwaith heb unrhyw gostau cysylltiedig yn y dyfodol, fe'i cydnabyddir fel reffeniw yn y cyfnod y mae'n dderbyniadwy.

Mae grantiau'n ymwneud ag asedau'n cael eu cydnabod yn yr incwm ar sail systemataidd dros gyfnod oes ddefnyddiol ddisgwylidig yr ased. Mae grantiau a dderbyniwyd ar gyfer eiddo tai yn cael eu cydnabod yn yr incwm dros gyfnod oes ddefnyddiol ddisgwylidig y strwythur eiddo tai. Lle bo grant yn cael ei dderbyn yn benodol ar gyfer cydrannau eiddo tai cydnabyddir y grant yn yr incwm dros gyfnod oes ddefnyddiol ddisgwylidig y gydran.

Rhoi neu gaffael tir neu ased arall am lai na gwerth y farchnad

Lle bo achos o roi tir a/neu asedau eraill neu gaffael tir a/neu asedau eraill am lai na gwerth y farchnad gan drydydd parti nad yw'n bodloni diffiniad ffynhonnell llywodraeth, cydnabyddir y trafodyn fel ased yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol ar brisiad teg, gan ystyried unrhyw gyfyngiadau ar ddefnyddio'r ased gydag incwm yn cyfateb i'r gwahaniaeth rhwng unrhyw symiau a dalwyd neu'n daladwy am yr ased a phrisiad teg yr ased yn cael ei gydnabod yn y gwaged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr fel rhodd pan fo amodau'n gysylltiedig â pherfformiad yn y dyfodol yn cael eu bodloni.

Grant Cyllid Tai

Telir Grant Cyllid Tai gan Lywodraeth Cymru tuag at gostau asedau tai dros gyfnod o 30 mlynedd fel cymhorthdal tuag at gostau cyfalaf a llog darpariaeth tai fforddiadwy. Mae gwerth net presennol y Grant Cyllid Tai sy'n dderbyniadwy dros y cyfnod talu cytunedig yn cael ei gydnabod fel grant cyfalaf a dyledwr gohiriedig.

Pan dderbynnir y taliadau grant mae'r dyledwr yn lleihau'r elfen gyfalaf ac mae'r gwahaniaeth rhwng hyn a swm y grant a dderbyniwyd yn cael ei gredydu i'r gwaged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

Cynhwysfawr fel cyfraniad tuag at gost cyllido'r cynllun hwnnw. Y gyfradd ddisgownt a ddefnyddir ar gyfer cyfrifo'r gwerth net presennol yw'r un gyfradd sy'n berthnasol i'r benthycia cysylltiedig i ariannu'r asedau tai.

Tybir bod elfen grant cyfalaf y Grant Cyllid Tai a dderbyniwyd yn flaenorol yn daladwy pan fo ased tai cysylltiedig yn cael ei waredu. Mae hyn yn cael ei drin fel Grant Cyfalaf wedi'i Ailgylchu yn y Gronfa Grant Cyfalaf wedi'i Ailgylchu ac yn cael ei gynnwys yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol fel credydwr.

Ailgylchu grantiau

Lle nad oes gofyniad i un ai ad-dalu neu ailgylchu grant a dderbyniwyd ar gyfer ased a waredwyd, cynhwysir darpariaeth yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol i gydnabod yr ymrwymiad hwn fel rhwymedigaeth. Pan dderbynnir cymeradwyaeth gan y corff cyllido i ddefnyddio'r grant ar gyfer datblygiad penodol, mae'r swm a gydnabuwyd yn flaenorol fel darpariaeth ar gyfer ailgylchu'r grant yn cael ei ailddosbarthu fel credydwr yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol.

Ar adeg gwaredu ased y derbyniwyd grant gan y llywodraeth ar ei gyfer, os nad oes ymrwymiad i ad-dalu'r grant, mae unrhyw grant sy'n weddill heb ei amorteiddio o fewn rhwymedigaethau yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol sy'n ymwneud â'r ased yn newid o fod yn rhwymedigaeth i'w gydnabod fel gwarged neu ddiffyg refeniw yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

Cymorth Prynu

Mae benthyciadau Cymorth Prynu yn bodloni'r diffiniad o fenthyciad consesiynol endid budd cyhoeddus ac fe'u cydnabyddir yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol fel y swm a dalwyd. Mae grantiau Cymorth Prynu a ddarperir gan Lywodraeth Cymru i gyllido'r cyfan neu ran o fenthyciad Cymorth Prynu a ddarperir gan y Grŵp i brynwr yr eiddo yn grantiau'r llywodraeth a dderbynnir ymlaen llaw a'u cydnabod fel incwm gohiredig yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol hyd at y pwynt y mae'r benthyciad Cymorth Prynu cysylltiedig yn cael ei ad-dalu. Pan fo'r benthyciad Cymorth Prynu cael ei ad-dalu, mae'r grant Cymorth Prynu perthnasol yn cael ei gydnabod yn y gronfa grant cyfalaf wedi'i ailgylchu.

Gwerthu eiddo rhanberchenogaeth

Mae eiddo rhanberchnogaeth yn cael eu rhannu rhwng asedau anghyfredol ac asedau cyfredol. Penderfynir ar y rhaniad ar sail canran yr eiddo i'w werthu dan ran gyntaf y gwarediad, a ddangosir ar y gydnabyddiaeth gyntaf fel ased cyfredol, gyda'r gweddill yn cael ei nodi fel ased anghyfredol dan eiddo, peiriannau ac offer.

Rhentu i brynu a Rhentu i brynu rhanberchnogaeth

Mae eiddo rhentu i brynu, yn cynnwys y rhai sydd wrthi'n cael eu hadeiladu, yn cael eu cyfrif fel asedau anghyfredol i ddechrau. Caiff dau ddeg a phump y cant o'r rhent yn cael ei drin fel asedau cyfredol a'r gweddill yn cael ei drin fel rhent. Os gweithredir y dewis i brynu'r eiddo, yna mae'r gwerth wedi cronni yn yr asedau cyfredol yn cael ei drosglwyddo i'r tenant i'w ddefnyddio fel blaendal, a gwerthir yr eiddo i'r tenant ar werth cyfredol y farchnad. Os yw'r tenant yn penderfynu ar ddiwedd y pum mlynedd i beidio â dewis hyn, yna mae'r swm wedi cronni yn yr asedau cyfredol yn cael ei gydnabod fel incwm rhent yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

Cofnodir rhentu i brynu rhanberchnogaeth trwy gyfuno egwyddorion Rhanberchnogaeth, lle mae'r gyfran sy'n cael ei rentu i'r tenant yn cael ei drin fel Rhentu i Brynu.

Cronfeydd wrth gefn cyfyngedig

Lle bo cronfeydd wrth gefn yn ddarostyngedig i gyfyngiad allanol, fe'u cydnabyddir ar wahân yn y cronfeydd wrth gefn fel cronfa wrth gefn gyfyngedig. Mae'r refeniw a'r gwariant yn cael ei gynnwys yn y gwarged neu ddiffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr a gwneir trosglwyddiad o'r gronfa wrth gefn gyffredinol i'r gronfa wrth gefn cyfyngedig.

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

Lesau gweithredol

Mae lesau nad ydynt yn trosglwyddo holl risgiau a gwobrau perchnogaeth yn cael eu nodi fel lesau gweithredol. Mae taliadau dan lesau gweithredol yn cael eu cofnodi yn y gwarged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr ar sail llinell syth dros gyfnod y les.

Llog taladwy

Costau benthycu yw llog a chostau eraill yn gysylltiedig â benthycu cronfeydd. Cyfrifir costau benthycu gan ddefnyddio'r gyfradd llog effeithiol, sef y gyfradd sy'n union ostwng taliadau neu dderbynebaw arian parod amcangyfrifedig yn y dyfodol trwy oes ddisgwyliedig offeryn ariannol ac fe'i penderfynir ar sail swm cario'r rhwymedigaeth ariannol ar y gydnabyddiaeth gychwynnol.

Treth

Mae Grŵp Cynefin yn cael ei drin fel sefydliad elusennol at ddibenion treth. Cadarnhawyd hyn gan Gyllid a Thollau Ei Mawrhydi ar 11 Mawrth 2005, cyfeirnod XR85179. O ganlyniad, mae'r gwargedion yn deillio o'r gweithgareddau sylfaenol wedi eu heithrio rhag Treth. Adolygir y driniaeth hon yn flynyddol yn unol â'r gweithgareddau a gyflawnwyd gan y sefydliad i sicrhau bod yr eithriad yn parhau'n berthnasol.

Pensiynau

Mae Grŵp Cynefin a Canllaw (Eryri) Cyf yn rhan o'r Cynllun Pensiwn Tai Cymdeithasol (Social Housing Pension Scheme - SHPS), sy'n gynllun pensiwn aml-gyflogwr. Mae Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych yn rhan o gynllun Cyfraniadau Diffiniedig gyda NEST.

Cynllun pensiwn buddion diffiniedig aml-gyflogwr – 'Social Housing Pension Scheme'

Mae'r Grŵp yn cymryd rhan yn y Cynllun Pensiwn Tai Cymdeithasol ('SHPS'), cynllun pensiwn aml-gyflogwr budd diffiniedig a weinyddir gan TPT Retirement Solutions ('TPT').

Codir cost darparu pensiynau ymddeol a buddion cysylltiedig ar gostau rheoli dros y cyfnodau sy'n elwa o wasanaethau'r gweithwyr.

Cynllun cyfraniadau diffiniedig

Mae'r Grŵp yn rhan o gynllun cyfraniadau diffiniedig lle mai'r swm a nodir yn y gwarged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysafawr o ran costau pensiwn a buddion eraill ar ôl ymddeol yw'r cyfraniadau taladwy yn y flwyddyn. Dangosir gwahaniaethau rhwng y cyfraniadau sy'n daladwy yn y flwyddyn a'r cyfraniadau a dalwyd fel un ai croniadau neu flaendaliadau yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol.

Trosiant

Mae trosiant yn cynrychioli rhent a thâl gwasanaeth sy'n dderbyniadwy (net o golledion rhent a thâl gwasanaeth oherwydd eiddo gwag) ac elw gwaredu asedau cyfredol fel eiddo rhanberchnogaeth ynghyd â grantiau refeniw gan Lywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol.

Mae'r elw o ran gyntaf y gwaredu yn cael ei gofnodi fel trosiant yn y Datganiad Incwm Cynhwysafawr yn y cyfnod y mae'r gwaredu'n digwydd ac mae'r gost gwerthu yn cael ei drosglwyddo o asedau cyfredol i gostau gweithredol. Mae elw o werthiannau rhannau dilynol yn cael eu trin fel gwaredu asedau sefydlog.

Buddsoddiadau

Mae buddsoddiadau sy'n cael eu masnachu'n gyhoeddus neu y gellir mesur eu gwerth yn ddibynadwy yn cael eu mesur ar werth teg gyda newidiadau yn y gwerth teg yn cael ei gydnabod yn y gwarged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysafawr. Mesurir buddsoddiadau eraill ar gost wedi'i amorteiddio llai amhariad.

Offerynnau ariannol

Asedau ariannol sy'n cael eu cario ar gost wedi'i amorteiddio

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

Mae asedau ariannol sy'n cael eu cario ar gost wedi'i amorteiddio yn cynnwys dyledion rhent, masnach ac eitemau derbyniadwy eraill, arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod. Cydnabyddir asedau ariannol ar werth teg ynghyd â chostau trafodion y gellir eu tadogi'n uniongyrchol i ddechrau. Ar ôl y gydnabyddiaeth ddechreuol maent yn cael eu mesur ar gost wedi'i amorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol. Ar adeg adrodd hyn nid yw effaith y disgownt yn berthnasol i werth asedau ariannol Grŵp Cynefin, felly hepgorwyd y disgowntio.

Mae ased ariannol yn peidio â chael ei gydnabod pan fo'r hawliau cytundebol i'r Llif arian yn darfod, neu pan fo'r ased ariannol a'r holl risgiau a gwobrau sylweddol yn cael eu trosglwyddo.

Rhwymedigaethau ariannol sy'n cael eu cario ar gost wedi'i amorteiddio

Mae'r rhwymedigaethau ariannol yn cynnwys masnach ac eitemau taladwy eraill, a benthyciadau gyda llog.

Mesurir benthyciadau, sy'n cael eu dosbarthu fel offerynnau ariannol sylfaenol dan FRS102, ar gost wedi'i amorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog gweithredol, gyda llog a thaliadau cysylltiedig yn cael eu cydnabod fel traul yn y costau cyllido yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr. Hefgorir disgowntio lle nad yw effaith y disgowntio'n gwneud gwahaniaeth perthnasol.

Mae rhwymedigaeth ariannol yn peidio â chael ei gydnabod yn unig pan fo'r ymrwymadau cytundebol wedi darfod, hynny yw, pan fo'r ymrwymiad wedi'i gyflawni, ei ganslo neu'n darfod.

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

2. BARN ARWYDDOCAOL RHEOLWYR A FFYNONELLAU ALLWEDDOL ANSICRWYDD AMCANGYFRIFO

Mae paratoi'r datganiadau ariannol yn ei gwneud yn ofynnol i'r rheolwyr farnu, gwneud amcangyfrifon a thybiaethau sy'n effeithio cymhwyso polisïau a swm yr asedau a rhwymedigaethau, incwm a threuliau yr adroddir amdanynt. Mae'r amcangyfrifon a'r thybiaethau cysylltiedig wedi'u seilio ar brofiad hanesyddol ac amryw o ffactorau eraill y credir eu bod yn rhesymol dan yr amgylchiadau, gyda'u canlyniadau yn ffurfio sail gwneud y dyfarniadau ynghylch cario gwerthoedd asedau a rhwymedigaethau nad ydynt yn amlwg o ffynonellau eraill. Gallai'r gwir ganlyniadau fod yn wahanol i'r amcangyfrifon hyn.

Adolygir yr amcangyfrifon a'r thybiaethau sail yn barhaus. Mae diwygiadau i amcangyfrifon cyfrifyddu yn cael eu cydnabod yn y cyfnod y diwygir yr amcangyfrifon ac mewn unrhyw gyfnod a effeithir yn y dyfodol.

Barn arwyddocaol rheolwyr

Mae'r isod yn farnau rheolwyr wrth gymhwyso polisïau cyfrifyddu'r Grŵp sy'n cael yr effaith mwyaf arwyddocaol ar y symiau a nodir yn y datganiadau ariannol.

Amhariad eiddo tai cymdeithasol

Rhaid i'r Grŵp asesu os oes dangosydd amhariad yn bodoli. Wrth wneud y dyfarniad, ystyriodd y rheolwyr y meini prawf manwl a nodwyd yn y SORP. Gwnaed asesiad i ystyried gwerth teg yr eiddo tai cymdeithasol gan y bydd angen eu hailystyried yng ngoleuni'r pandemig COVID-19 a'r effaith bosibl y bydd hyn yn ei chael ar y prisiau hyn, eu llif arian yn y dyfodol a'r potensial gwasanaeth.

Categori eiddo buddsoddiadol

Mae asedau eiddo yn cael eu categorio fel eiddo buddsoddiadol neu eiddo, peiriannau ac offer, yn dibynnu ar y modd y bwriedir defnyddio'r eiddo. Wrth benderfynu ar ddefnydd pob eiddo, mae'r rheolwyr yn ystyried ffactorau amrywiol wrth farnu ar hyn, megis a yw'r ased yn cael ei ddal er budd cymdeithasol ar rent is na'r farchnad at fudd ehangach y gymuned a ph'un ai yw'r eiddo'n derbyn cymhorthdal ac yn cael eu gweithredu ar golled er mwyn parhau i ddarparu gwasanaeth. Bydd y driniaeth gyfrifyddu'n wahanol yn dibynnu ar y categorio eiddo.

Cyfalafu eiddo tai a chostau datblygu eraill

Mae'r Grŵp yn cyfalafu gwariant datblygu yn unol â'r polisi cyfrifyddu eiddo tai ac asedau sefydlog eraill. Mae'r cyfalafu'n golygu bod rhaid gwneud ystod o ddyfarniadau, megis pennu'r cyfnod ar gyfer cyfalafu llog, cyfrifo faint o amser a gorbenion staff y dylid eu cyfalafu a sefydlu pa gostau datblygu cysylltiedig y dylid eu cyfalafu a pha gostau y dylid eu dileu. Bernir hefyd ynghylch y tebygolrwydd y bydd prosiectau'n parhau.

Ansicerwydd amcangyfrifon

Mae'r Grŵp yn gwneud amcangyfrifon a thybiaethau ynghylch y dyfodol. Trwy ddiffiniad yn aml ni fydd yr amcangyfrifon cyfrifyddu'n hafal i'r gwir ganlyniadau cysylltiedig. Ymdrinnir â'r amcangyfrifon a'r thybiaethau sy'n meddu ar risg arwyddocaol o achosi addasiad perthnasol i'r symiau cario asedau a rhwymedigaethau yn y flwyddyn ariannol nesaf isod.

Cynllun pensiwn buddion diffiniedig

Mae gan y Grŵp ymrwymadau i dalu buddion pensiwn i gyflogeion penodol. Mae cost y buddion hyn a gwerth presennol yr ymrwymiad yn dibynnu ar nifer o ffactorau, yn cynnwys disgwyliad oes, cynnydd cyflog a'r gyfradd ddisgownt o ran bondiau corfforaethol. Mae'r rheolwyr yn amcangyfrif y ffactorau hyn wrth benderfynu ar yr ymrwymiad pensiwn net yn y fantolen. Mae'r thybiaethau'n adlewyrchu profiadau hanesyddol a thueddiadau cyfredol. Gallai amrywiaethau yn y thybiaethau hyn gael effaith arwyddocaol ar y rhwymedigaethau (gweler nodyn 27)

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

Prisio eiddo buddsoddiadol

Mae'r Grŵp yn cario ei eiddo buddsoddiadol ar werth teg ac yn defnyddio priswyr annibynnol i benderfynu ar werth teg gan ddefnyddio techneg prisio wedi'i seilio ar y model disgowntio llif arian. Felly mae cyfrifo gwerth teg yr eiddo buddsoddiadol yn defnyddio tybiaethau, gyda'r rhai mwyaf sensitif yn ymwneud â'r elw a amcangyfrifir a'r gyfradd eiddo gwag tymor hir.

Cydrannau eiddo tai ac oes ddefnyddiol

Mae gan brif gydrannau eiddo tai batrymau defnyddio a buddion economaidd arwyddocaol gwahanol, a gwneir amcangyfrifon i ddyrannu cost ddechreuol yr eiddo i'w brif gydrannau a dibrisio pob cydran ar wahân dros ei oes economaidd ddefnyddiol. Mae'r Grŵp yn ystyried ar bob dyddiad adrodd a oes unrhyw ddangosyddion lle bo angen adolygu'r oesoedd defnyddiol i sicrhau eu bod yn parhau'n briodol.

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

3. TROSIANT A CHOSTAU GWEITHREDOL CYFUNOL

	2020			2019		
	Trosiant	Costau Gweithredol 2020	Gwarged (diffyg) gweithredol	Trosiant	Costau gweithredol	Gwarged (diffyg) gweithredol
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Incwm a gwariant ar osodiadau (Nodyn 4)	23,237	(17,716)	5,521	20,781	(15,066)	5,715
Incwm a gwariant ar werthu eiddo	-	(379)*	(379)	1,234	(1,520)*	(286)
Incwm a gwariant arall						
Tim cartrefi fforddiadwy	38	(470)	(432)	32	(406)	(374)
Cynllun Digartrefedd Conwy	33	(33)	-	42	(42)	-
Gwasanaethau datblygu	-	(504)	(504)	10	(541)	(531)
Gorwel	1,688	(1,657)	31	1,409	(1,347)	62
Prosiect Bws Conwy	59	(59)	-	80	(79)	1
HWB	100	(99)	1	83	(83)	-
Hwyluswyr Tai Gwledig	130	(130)	-	122	(119)	3
Incwm a gwariant arall	560	(243)	317	459	(270)	189
Cist Cymunedol	-	-	-	8	(19)	(11)
Canolfan Fenter	54	(85)	(31)	52	(75)	(23)
Wardeiniaid Ynni	54	(45)	9	52	(66)	(14)
Y Shed, Gallt Melyd	93	(93)	-	-	(298)	(298)
Enillion ar ôl gwaredu eiddo, peiriannau ac offer	-	285	285	-	143	143
Canllaw (Eryri) Cyf	1,057	(992)	65	958	(890)	68
Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych	1,216	(1,164)	52	955	(943)	12
Cyfanswm	28,319	(23,384)	4,935	26,277	(21,621)	4,656

* Mae gwariant yng nghyswllt gwerthu eiddo'n cael ei nodi fel cost gwerthu yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr yn hytrach na chostau gweithredol.

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

3a TROSIANT A CHOSTAU GWEITHREDOL Y GYMDEITHAS

	2020			2019		
	Trosiant	Costau gweithredol 2020	Gwarged (diffyg) gweithredol	Trosiant	Costau gweithredol	Gwarged (diffyg) gweithredol
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Incwm a gwariant ar osodiadau (Nodyn 4)	23,237	(17,716)	5,521	20,781	(15,066)	5,715
Incwm a gwariant ar werthu eiddo	-	(379)	(379)	1,234	(1,520)*	(286)
Incwm a gwariant arall						
Tim cartrefi fforddiadwy	38	(470)	(432)	32	(406)	(374)
Cynllun Digartrefedd Conwy	33	(33)	-	42	(42)	-
Gwasanaethau datblygu	-	(504)	(504)	10	(541)	(531)
Gorwel	1,688	(1,657)	31	1,409	(1,347)	62
Prosiect Bws Conwy	59	(59)	-	80	(79)	1
HWB	100	(99)	1	83	(83)	-
Hwyluswyr Tai Gwledig	130	(130)	-	122	(119)	3
Incwm a gwariant arall	560	(243)	317	459	(270)	189
Cist Cymunedol	-	-	-	8	(19)	(11)
Canolfan Fenter	54	(85)	(31)	52	(75)	(23)
Wardeiniaid Ynni	54	(45)	9	52	(66)	(14)
Y Shed, Gallt Melyd	93	(93)	-	-	-	-
Enillion ar ôl gwaredu eiddo, peiriannau ac offer	-	285	285	-	(298)	(298)
Cyfanswm	26,046	(21,228)	4,818	24,364	(19,788)	4,576

* Mae gwariant yng nghyswllt gwerthu eiddo'n cael ei nodi fel cost gwerthu yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr yn hytrach na chostau gweithredol.

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

4. TROSIANT O OSODIADAU

	Anghenion cyffredinol £'000	Tai â chefnogaeth £'000	2020 Cyfanswm £'000	2019 Cyfanswm £'000
Rhent	17,924	1,520	19,444	18,142
Tâl gwasanaeth	1,246	115	1,361	1,127
	19,170	1,635	20,805	19,269
Amorteiddio'r grant	2,238	194	2,432	2,264
Cyfanswm incwm	<u>21,408</u>	<u>1,829</u>	<u>23,237</u>	<u>21,533</u>
Costau gweithredol gosodiadau				
Gwasanaethau	1,322	130	1,452	1,133
Rheolaeth	3,358	625	3,983	3,778
Cynnal a chadw o ddydd i ddydd	4,145	348	4,493	4,293
Cynnal a chadw cynlluniedig	2,757	281	3,038	2,317
Datblygu cymunedol	739	44	783	716
Dibrisiant eiddo tai	3,272	274	3,546	3,290
Amhariad	28	72	100	
	15,621	1,774	17,395	15,527
Colledion oherwydd drwg ddyledion	<u>321</u>	<u>-</u>	<u>321</u>	<u>154</u>
Cyfanswm gwariant	<u>15,942</u>	<u>1,774</u>	<u>17,716</u>	<u>15,681</u>
Gwarged gweithredol	<u>5,466</u>	<u>55</u>	<u>5,521</u>	<u>5,852</u>
Colledion eiddo gwag	<u>161</u>	<u>26</u>	<u>187</u>	<u>193</u>

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

5. UNEDAU DAN REOLAETH

Ar ddiwedd y flwyddyn roedd gan y grŵp y nifer ganlynol o eiddo dan ei reolaeth:

	2020 Nifer	2019 Nifer
Unedau rhent anghenion cyffredinol (yn cynnwys unedau rhent cymdeithasol, rhent canolraddol a 'rhoi cynnig arni cyn prynu')	3,375	3,332
Unedau rhent tai â chefnogaeth	327	323
Unedau gofal ychwanegol	145	145
Unedau rhanberchnogaeth: wedi'u rhentu	23	24
Unedau Partneriaeth Tai Cymru	121	104
Rhentu i berchnogi	10	7
Rheolir ar ran Elusen Elizabeth Owen	7	7
Rheolir ar ran Elusen Tai Ellen Glynne	10	10
Rheolir ar ran eraill	7	7
	<u>4,025</u>	<u>3,959</u>

6. ENILLION Y CYFARWYDDWYR

Roedd yr enillion a dalwyd i'r swyddog ar y cyflog uchaf, sef y Prif Weithredwr (Shan Ll. Williams), yn £93k ac eithrio cyfraniadau pensiwn (2019- £93k). Mae'r pensiwn i'r Prif Weithredwr (sy'n aelod cyffredin o'r cynllun pensiwn) ar yr un sail ag ar gyfer yr holl gyflogeion eraill ac yn dod i gyfanswm o £7,873 (2019 - £7,420).

Roedd nifer y rhai o fewn y Tîm Arweinyddiaeth, yn cynnwys yr un ar y cyflog uchaf, a dderbyniodd enillion (ac eithrio cyfraniadau pensiwn) yn yr amrediad isod fel a ganlyn:

	2020 £'000	2019 £'000
£10,001 - £20,000	-	-
£40,001 - £50,000	-	-
£50,001 - £60,000	2	2
£60,001 - £70,000	-	-
£70,001 - £80,000	3	3
£80,001 - £90,000	-	-
£90,001 - £100,000	1	1
	<u>1</u>	<u>1</u>

Enillion a phensiwn y Tîm Arweinyddiaeth:

	2020 £'000	2019 £'000
Cyflogau	446	444
Costau nawdd cymdeithasol	52	52
Pensiwn	42	24
	<u>520</u>	<u>520</u>

Yn ystod y flwyddyn, cynigiodd Grŵp Cynefin yr opsiwn i'w weithwyr leihau eu henillion gan swm sy'n hafal i'w cyfraniadau pensiwn trwy ddefnyddio aberth cyflog. Mae hyn yn esbonio'r amrywiad mwy yn y cyfraniadau pensiwn o'i gymharu â chyflogau, a chostau nawdd cymdeithasol.

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

Talwyd ffioedd o £15,212 i aelodau'r Bwrdd Rheoli yn ystod y flwyddyn (2019 – dim). Yn unol â Chod Ymddygiad Ffederasiwn Cymdeithasau Tai Cymru, mae'r Bwrdd wedi sefydlu polisi a gweithdrefn yng nghyswllt talu treuliau i aelodau'r Bwrdd. Mae'r Gymdeithas yn barod i ad-dalu treuliau parod yn deillio o fusnes y Gymdeithas.

	2020	2019
	£'000	£'000
Cyfanswm y treuliau a hawliwyd gan aelodau'r Bwrdd Rheoli	4	4

7. GWYBODAETH AM GYFLOGEION

Nifer cyfartalog y cyflogeion, sydd yn cyfateb i amser llawn (yn cynnwys uwch swyddogion) yn gyflogedig yn ystod y flwyddyn:

	Grŵp 2020 Nifer	Grŵp 2019 Nifer	Y Gymdeithas 2020 Nifer	Y Gymdeithas 2019 Nifer
Staff gweinyddol	220	211	192	183
Wardeiniaid	7	6	7	6
Gweithlu	17	16	6	6
	<u>244</u>	<u>233</u>	<u>205</u>	<u>195</u>
	<u><u>244</u></u>	<u><u>233</u></u>	<u><u>205</u></u>	<u><u>195</u></u>
	£'000	£'000	£'000	£'000
Roedd y costau staffio fel a ganlyn:				
Cyflogau	7,115	6,504	6,024	5,534
Costau ac ardoll nawdd cymdeithasol	612	584	510	496
Cyfraniadau pensiwn	223	203	178	166
Addasiadau actiwaraid	71	242	71	242
	<u>8,021</u>	<u>7,533</u>	<u>6,783</u>	<u>6,438</u>
	<u><u>8,021</u></u>	<u><u>7,533</u></u>	<u><u>6,783</u></u>	<u><u>6,438</u></u>

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

8. LLOG DERBYNIADWY

	Grŵp 2020 £'000	Grŵp 2019 £'000	Y Gymdeithas 2020 £'000	Y Gymdeithas 2019 £'000
Llog ar gyfrifon banc a'r farchnad arian	19	18	17	15
Llog arall	1	1	1	1
	<u>20</u>	<u>19</u>	<u>18</u>	<u>16</u>

9. LLOG TALADWY

	Grŵp 2020 £'000	Grŵp 2019 £'000	Y Gymdeithas 2020 £'000	Y Gymdeithas 2019 £'000
Llog ar fenthyciadau	3,549	2,860	3,549	2,860
Llog wedi'i gyfalafu	(305)	(562)	(305)	(562)
Llog wedi ei dalu ar atebolrwydd pensiwn budd diffiniedig	192	191	175	176
Taliadau cyllido eraill	145	277	145	277
	<u>3,581</u>	<u>2,766</u>	<u>3,564</u>	<u>2,751</u>

10. GWARGED GWEITHREDOL

Nodir y gwarged gweithredol ar ôl cymhwyso'r isod:

	Grŵp 2020 £'000	Grŵp 2019 £'000	Y Gymdeithas 2020 £'000	Y Gymdeithas 2019 £'000
Dibrisiant – asedau sy'n eiddo i'r Gymdeithas	3,866	3,590	3,325	3,500
Amorteiddio – grantiau wedi'u cyfalafu	(2,431)	(2,264)	(2,431)	(2,264)
Taliad yr archwilydd allanol (eithrio TAW):				
- Yn ei swyddogaeth fel archwilydd	26	19	22	19
- Gwasanaethau eraill	2	2	2	2
	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>

11. TRETH GORFFORAETHOL

Y Rhiant Gymdeithas

Mae rhai gweithgareddau penodol gan Grŵp Cynefin yn atebol i Dreth Gorfforaethol y Deyrnas Unedig er bod ganddo statws elusennol gyda Chyllid a Thollau Ei Mawrhydi, ac mae ganddo'r hawl i'r eithriadau a roir gan Adran 505 y Ddeddf Treth Incwm a Threth Gorfforaethol 1988.

Yr is-gwmnïau

Mae rhai gweithgareddau penodol gan Canllaw (Eryri) Cyfyngedig a Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych yn atebol i Dreth Gorfforaethol y Deyrnas Unedig, er ei fod yn elusen eithriedig sydd â'r hawl i'r eithriadau a roir gan Adran 505 y Ddeddf Treth Incwm a Threth Gorfforaethol 1988.

Mae Cywaith Cyfyngedig yn gwmni segur a byddai'n atebol i dalu Treth Gorfforaethol y Deyrnas Unedig gan ei fod yn gwmni cofrestredig.

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

12. ASEDAU SEFYDLOG - ASEDAU ANNIRIAETHOL

	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	Meddalwedd Tai £'000	Cyfanswm £'000
Cost		
Ar 1 Ebrill 2019	748	748
Ychwanegiad	248	248
	<hr/>	<hr/>
Ar 31 Mawrth 2020	996	996
	<hr/>	<hr/>
Dibrisiant		
Ar 1 Ebrill 2019	162	162
Cost am y flwyddyn	86	86
	<hr/>	<hr/>
Ar 31 Mawrth 2020	248	248
	<hr/>	<hr/>
Gwerth llyfr net		
Ar 31 Mawrth 2020	748	748
	<hr/>	<hr/>
Ar 31 Mawrth 2019	586	586
	<hr/>	<hr/>

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2019

13. ASEDAU SEFYDLOG DIRIAETHOL EIDDO TAI – Y GRŴP A'R GYMDEITHAS

	Tai rhent		Rhanberchenogaeth	Eiddo les		Cyfanswm £'000
	Cynlluniau wedi'u cwblhau	Cynlluniau sy'n cael eu hadeiladu	Cynlluniau wedi'u cwblhau	Les hir	Les byr	
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	
Cost						
Ar 1 Ebrill 2019	285,028	12,987	3,966	9,672	72	311,725
Ychwanegiadau	-	10,509	-	-	-	10,509
Cynlluniau a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn	8,920	(8,920)	-	-	-	0
Ychwanegu cydrannau mewn eiddo sy'n bodoli eisoes	801	-	11	13	-	825
Cydrannau wedi'u tynnu ymaith	(279)	-	(3)	(6)	-	(288)
Gwaredu	(642)	-	(33)	-	-	(675)
Ar 31 Mawrth 2020	293,828	14,576	3,941	9,679	72	322,096
Dibrisiant						
Ar 1 Ebrill 2019	29,668	-	667	2,174	63	32,572
Cost am y flwyddyn	3,286	-	43	172	1	3,502
Cydrannau wedi'u tynnu ymaith	(209)	-	(2)	(4)	-	(215)
Gwaredu	(129)	-	(5)	-	-	(134)
Amhariad	100	-	-	-	-	100
Ar 31 Mawrth 2020	32,716	0	703	2,342	64	35,825
Gwerth llyfr net						
Ar 31 Mawrth 2020	261,112	14,576	3,238	7,337	8	286,271
Ar 31 Mawrth 2019	255,360	12,987	3,299	7,498	9	279,153

Mae'r ychwanegiadau i eiddo tai yn cynnwys gwariant staff datblygu wedi'i gyfalafu gwerth £453K (2019 - £490K) a gwariant llog wedi'i gyfalafu gwerth £305K (2019 - £562K). Mae'r costau ychwanegiadau cydrannau'n cynnwys costau staff wedi'u cyfalafu o £70K (2019 £120K).

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

14. ASEDAU SEFYDLOG DIRIAETHOL CYFUNOL – ASEDAU SEFYDLOG ERAILL

	Swyddfeydd rhydd- ddaliad ac adeiladau cymunedol £'000	Dodrefn ac offer £'000	Cyfalaf tai £'000	Offer cyfrifiadurol £'000	Swyddfa lesddaliad £'000	Cerbydau modur £'000	Offer tâl gwasanaeth £'000	Cyfanswm £'000
Cost								
Ar 1 Ebrill 2019	10,914	669	35	2,211	64	248	103	14,244
Ychwanegiadau	244	7	-	102	-	12	27	392
Gwaredu	-	(84)	-	(539)	-	(14)	-	(637)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ar 31 Mawrth 2020	11,158	592	35	1,774	64	246	130	13,999
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Dibrisiant								
Ar 1 Ebrill 2019	605	638	35	1,920	64	234	41	3,537
Cost am y flwyddyn	113	15	-	129	-	9	12	278
Gwaredu	-	(84)	-	(536)	-	(14)	-	(634)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ar 31 Mawrth 2020	718	569	35	1,513	64	229	53	3,181
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Gwerth llyfr net								
Ar 31 Mawrth 2020	10,440	23	-	261	-	17	77	10,818
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ar 31 Mawrth 2019	10,309	31	-	291	-	14	62	10,707
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2020

14 a. ASEDAU SEFYDLOG DIRIAETHOL Y GYMDEITHAS – ASEDAU SEFYDLOG ERAILL

	Swyddfeydd rhydd- ddaliad ac adeiladau cymunedol £'000	Dodrefn ac offer £'000	Cyfalaf tai £'000	Offer cyfrifiadurol £'000	Swyddfa lesddaliad £'000	Cerbydau modur £'000	Offer tâl gwasanaeth £'000	Cyfanswm £'000
Cost								
Ar 1 Ebrill 2019	10,914	568	35	2,173	64	212	103	14,069
Ychwanegiadau	244	1	-	99	-	-	27	371
Gwaredu	-	(71)	-	(539)	-	-	-	(610)
Ar 31 Mawrth 2020	11,158	498	35	1,733	64	212	130	13,830
Dibrisiant								
Ar 1 Ebrill 2019	605	564	35	1,886	64	198	41	3,393
Cost am y flwyddyn	113	2	-	127	-	9	12	263
Gwaredu	-	(71)	-	(536)	-	-	-	(607)
Ar 31 Mawrth 2020	718	495	35	1,477	64	207	53	3,049
Gwerth llyfr net								
Ar 31 Mawrth 2020	10,440	3	-	256	-	5	77	10,781
Ar 31 Mawrth 2019	10,309	4	-	287	-	14	62	10,676

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 201

15. ASEDAU SEFYDLOG DIRIAETHOL – EIDDO BUDDSODDIADOL

	Eiddo masnachol	
	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	2020	2019
	£'000	£'000
Prisiad		
Balans agoriadol	380	370
Trosglwyddwyd o asedau sefydlog diriaethol	-	109
Trosglwyddwyd i stoc	(380)	-
Gwaredu	-	(40)
Colled ar adeg ailbriso	-	(59)
	-	380
Balans i gloi	-	380

16. ASEDAU SEFYDLOG – BUDDSODDIADAU

	Benthyciadau perchen cartref cost isel (nodyn 27)	Buddiant mewn menter ar y cyd	Cyfanswm
	£'000	£'000	
Cyfunol			
Ar 1 Ebrill 2019	25,987	3,187	29,174
Ychwanegiadau	918	662	1,580
Gwaredu	(788)	-	(788)
Cyfran mewn menter ar y cyd	-	(3)	(3)
	26,117	3,846	29,963
Ar 31 Mawrth 2020	26,117	3,846	29,963
Y Gymdeithas			
Ar 1 Ebrill 2019	25,987	4,215	30,202
Ychwanegiadau	918	662	1,580
Gwaredu	(788)	-	(788)
	26,117	4,877	30,994
Ar 31 Mawrth 2020	26,117	4,877	30,994

Mae Partneriaeth Tai Cymru (PTC) a PTC2 yn fentrau ar y cyd rhwng pedwar grŵp tai, sef Coastal Group, Hendre Group, Pobl Group a Grŵp Cynefin, gyda'r amcan o ddarparu tai preswyl ansawdd uchel ar rent is na rhent y farchnad.

Mae'r cyfalaf cyfranddaliadau a ddyrannwyd ac a dalwyd ar 31 Mawrth 2020 fel a ganlyn:

	Cyfranddaliadau PTC gwreiddiol	Trosgl. PTC i gronfeydd wrth gefn	Cyfranddal- iadau PTC	Cyfranddal- iadau PTC2	% Ecwiti
Hendre Ltd (Hendre Group)	8,880	(3,989)	4,891	5,750	30%
Pennant Housing Association Ltd (Coastal Group)	8,880	(3,989)	4,891	5,750	30%
Pobl Group Limited	8,880	(3,989)	4,891	5,750	30%
Grŵp Cynefin	2,960	(1,330)	1,630	1,917	10%
	29,600	(13,297)	16,303	19,167	100%
Ar 31 Mawrth 2020	29,600	(13,297)	16,303	19,167	100%

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 201

Mae diwedd blwyddyn ariannol PTC a PTC2 ar 31 Rhagfyr, a chyhoeddwyd eu datganiadau ariannol archwiliedig diweddaraf ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Rhagfyr 2018. Mae'r datganiadau ariannol hyn yn dangos colled ar ôl treth i PTC o £105K (2019 – colled o £128K) ar ddiwedd y flwyddyn a elw ar ôl treth i PTC2 o £67K (2019 – colled o £50K).

Gwnaeth Grŵp Cynefin a'i bartneriaid cysylltiedig yn PTC fuddsoddi mwy yn PTC2 Cyfyngedig (PTC2).

	PTC £'000	PTC2 £'000	Cyfanswm £'000
Cyfunol			
Ar 1 Ebrill 2019	1,916	1,271	3,187
Ychwanegiadau	-	662	662
Cyfran y (golled) / elw	(10)	7	(3)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ar 31 Mawrth 2020	<u>1,906</u>	<u>1,940</u>	<u>3,846</u>
Y Gymdeithas			
Ar 1 Ebrill 2019	2,960	1,255	4,215
Ychwanegiadau	-	662	662
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ar 31 Mawrth 2020	<u>2,960</u>	<u>1,917</u>	<u>4,877</u>
Pris y cyfranddaliad (un bleidlais i bob cyfranddaliad)	£1	£1	£1

Adlewyrchir yr amgylchedd cyfradd llog isel cyfredol ym mherfformiad ariannol y Cwmni. Mae cyfarwyddwyr y Cwmni wedi mabwysiadu strategaeth o sefydlogi mwyafrif y benthyciadau er mwyn gwneud y costau'n fwy rhagfynegadwy ac o fewn yr incwm gwybyddus sy'n deillio o'r lesau. Ar 31 Mawrth 2020 roedd Grŵp Cynefin wedi blaendalu £110,154 (2019 - £31,525) o daliadau les i PTC a PTC2.

Ni wnaed trosglwyddiad o gyfalaf cyfranddaliadau PTC i'w cronfa wrth gefn yn eu blwyddyn yn diweddu 31 Rhagfyr 2019 (2018 – dim), ni wnaed unrhyw ddsraniad i'w cyfranddalwyr ychwaith (2018 – dim).

Mae FRS 102 yn ei gwneud yn ofynnol i drin endidau dan reolaeth ar y cyd trwy ddilyn egwyddorion cyfrifyddu ecwiti mewn cyfrifon grŵp, fel bod y cyfrifon cyfunol yn dangos holl weithgareddau'r grŵp yn cynnwys cyfranddaliadau mewn gweithgareddau mentrau ar y cyd. Felly, mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn dangos colled buddsoddi o £10K (2019- £12K o golled) yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr sy'n cwmpasu canran cyfran Grŵp Cynefin o golled Partneriaeth Tai Cymru am y flwyddyn. Yn yr un modd mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn dangos elw buddsoddi o £7K (2019 - £5K o golled) yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr sy'n cwmpasu canran cyfran Grŵp Cynefin o elw PTC2 am y flwyddyn. Cynhwysir yr un swm fel tâl yn y buddsoddiad yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol Gyfunol.

17. STOC

	Y Grŵp		Y Gymdeithas	
	2020 £'000	2019 £'000	2020 £'000	2019 £'000
Eiddo wedi'u hadeiladu i'w gwerthu	1,820	864	1,820	864
Stoc arall	51	3	-	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	<u>1,871</u>	<u>877</u>	<u>1,820</u>	<u>864</u>

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 201

18. DYLEDWYR: SYMIAU I'W DERBYN O FEWN BLWYDDYN

	Y Grŵp		Y Gymdeithas	
	2020 £'000	2019 £'000	2020 £'000	2019 £'000
Dyledwyr rhent: Balansau debyd	1,031	980	1,031	980
Darpariaeth drwg ddyledion	(1,031)	(878)	(1,031)	(878)
	-	102	-	102
Benthyciadau staff	73	74	73	74
Blaendaliadau ac incwm cronnus	462	392	458	392
Benthyciadau i brynwyr am y tro cyntaf gan Gyngor Sir y Fflint	100	100	100	100
Dyledwyr eraill	12,175	11,622	11,905	11,554
	<u>12,810</u>	<u>12,290</u>	<u>12,536</u>	<u>12,222</u>

19. BUDDSODDIADAU ASEDAU CYFREDOL

	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	2020 £'000	2019 £'000
Arian mewn cyfrifon adneuo tymor byr	1,258	1,781

20. CREDYDWYR: SYMIAU SY'N DALADWY O FEWN BLWYDDYN

	Y Grŵp		Y Gymdeithas	
	2020 £'000	2019 £'000	2020 £'000	2019 £'000
Benthyciadau tai (nodyn 22)	1,064	2,018	1,064	2,018
Rhent a dderbyniwyd ymlaen llaw	261	330	261	330
Credydwyr masnach	2,469	2,378	2,385	2,276
Grantiau cyfalaf ymlaen llaw	5,451	8,004	5,440	8,004
Aelodau Undod	-	1	-	1
Incwm gohiriedig	218	291	218	238
Treth a nawdd cymdeithasol	195	187	191	159
Llog morgais a benthyciadau wedi'u cronni	490	667	490	667
Croniadau	1,383	1,280	1,360	1,275
Cyfrif Cleientiaid	-	10	-	-
Grant Tai Cymdeithasol a grantiau eraill gan y Llywodraeth (nodyn 23)	2,418	2,364	2,418	2,364
	<u>13,949</u>	<u>17,530</u>	<u>13,827</u>	<u>17,332</u>

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 201

21. CREDYDWYR: SYMIAU'N DDYLEDUS AR ÔL MWY NA BLWYDDYN

	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	2020	2019
	£'000	£'000
Cronfeydd wrth gefn yr hawl i brynu	83	83
Cronfa grant cyfalaf wedi'i ailgylchu	5,330	4,036
Cronfa wrth gefn grant wedi'i ailgylchu		
Cyngor Conwy	1	1
Benthyciadau tai (nodyn 22)	117,299	106,061
Benthyciad gan Gyngor Sir y Fflint – cytundeb Prynwyr am y Tro Cyntaf	100	100
Incwm gohiriedig	960	1,007
Grant Tai Cymdeithasol a grantiau eraill y Llywodraeth (nodyn 23)	179,449	175,771
	303,222	287,059
	303,222	287,059

Mae'r benthyciadau tai yn ad-daladwy i amrywiol gymdeithasau adeiladu, banciau, yr Housing Finance Corporation Limited ac Affordable Housing Finance PLC. Dadansoddir y gyfradd llog sy'n daladwy a'r symiau sy'n ad-daladwy isod. Y gyfradd llog cyfartalog a oedd yn daladwy yn ystod y flwyddyn oedd 3.39% (2019 - 3.49%). Y sicrwydd a gynigir ar gyfer y benthyciadau yw tir adeiladu tai ac adeiladau.

22. DADANSODDIAD BENTHYCIADAU TAI

	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	2020	2019
	£'000	£'000
Mae'r ddyled yn ad-daladwy fel a ganlyn:		
Yn ddyledus rhwng blwyddyn a dwy flynedd	10,756	1,698
Yn ddyledus rhwng dwy a phum mlynedd	14,714	16,317
Ar ôl pum mlynedd	93,065	89,327
Ffioedd benthyciad	(1,236)	(1,281)
	117,299	106,061
Yn ddyledus o fewn blwyddyn (nodyn 20)	1,064	2,018
	118,363	108,079
	118,363	108,079

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 201

23. GRANTIAU'R LLYWODRAETH

	Y Grŵp a'r Gymdeithas			Cyfanswm £'000
	Eiddo Tai £'000	Asedau sefydlog eraill £'000	Buddsodd- iadau £'000	
Incwm gohiriedig – Grantiau				
Ar 1 Ebrill 2019	173,103	3,915	28,358	205,376
Grantiau i'w derbyn	4,874	370	1,660	6,904
Gwaredu grantiau	(529)	-	(350)	(879)
Ar 31 Mawrth 2020	177,448	4,285	29,668	211,401
Amorteiddio				
Ar 1 Ebrill 2019	26,982	259	-	27,241
Amorteiddio	2,389	42	-	2,431
Gwaredu grantiau	(138)	-	-	(138)
Ar 31 Mawrth 2020	29,233	301	-	29,534
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Mawrth 2020	148,215	3,984	29,668	181,867
Ar 31 Mawrth 2019	146,121	3,656	28,358	178,135
Yn ddyledus o fewn blwyddyn				2,418
Yn ddyledus ar ôl blwyddyn				179,449
		CGCA* £'000	Hawl i gaffael CGCA* £'000	Total £'000
Cyfunol a'r Gymdeithas				
Ar 1 Ebrill 2019		4,036	83	4,119
Ychwanegiadau		1,920	-	1,920
		5,956	83	6,039
Wedi'i ailgylchu: adeiladau newydd		(319)	-	(319)
Wedi'i ailgylchu: Cymorth Prynu		(307)	-	(307)
Ar 31 Mawrth 2020		5,330	83	5,413
Symiau sy'n dair blwydd oed neu'n hŷn lle gallai ad-dalu fod yn ofynnol				1,955

* CGCA = Cronfa grant cyfalaf wedi'i ailgylchu

24. CYFALAF CYFRANDDALIADAU

	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	2020 £	2019 £
Cyfranddaliadau wedi'u dyrannu, cyflwyno a'u talu'n llawn - £1 yr un		
Ar 1 Ebrill 2019	82	133
Ychwanegiadau	4	5
Didyniadau	(13)	(56)
Ar 31 Mawrth 2020	73	82

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 201

25. YMRWYMIADAU CYFALAF

	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	2020	2019
	£'000	£'000
Gwariant wedi ei gytundebu ond heb ddarpariaeth ar ei gyfer yn y datganiadau ariannol	7,452	11,697
Gwariant wedi'i awdurdodi ond heb gytundebau cyflawni eto	3,880	4,460
	11,332	16,157
	11,332	16,157

Bydd yr ymrwymadau cyfalaf a ddangosir uchod yn cael eu hariannu trwy gyfuniad o adnoddau cyfredol, grantiau'r llywodraeth a chyllid preifat.

Prydlesi gweithredol

	Y Grŵp		Y Gymdeithas	
	2020	2019	2020	2019
	£'000	£'000	£'000	£'000
Symiau sy'n daladwy o ran prydlesi yn y cyfnodau a ganlyn ar gyfer:				
Rhentu swyddfa:				
Cyn pen 12 mis	38	22	-	-
Blwyddyn i ddwy flynedd	27	11	-	-
Dwy i bum mlynedd	81	-	-	-
	146	33	-	-
Rhentu offer swyddfa:				
Cyn pen 12 mis	22	7	18	1
Blwyddyn i ddwy flynedd	22	5	18	-
Dwy i bum mlynedd	31	7	27	-
	75	19	63	1
Les cerbydau:				
Cyn pen 12 mis	27	25	-	-
Blwyddyn i ddwy flynedd	17	33	-	-
Dwy i bum mlynedd	9	31	-	-
	53	89	-	-

26. BENTHYCIADAU PERCHNOGAETH CARTREF COST ISEL

Mae'r rhain yn cynrychioli benthyciadau tymor hir i unigolion sy'n prynu eiddo dan y Cynllun Cymorth Prynu. Fe'u cyllidir yn bennaf gan Grant Tai Cymdeithasol gyda'r balans yn cael ei gyllido gan Grŵp Cynefin ar 31 Mawrth 2020. Maent yn dod yn ad-daladwy pan fo'r eiddo'n cael ei werthu.

27. PENSIWN

Cynllun Pensiwn Tai Cymdeithasol (Social Housing Pension Scheme- SHPS)

Mae'r cwmni'n rhan o'r Cynllun Pensiwn Tai Cymdeithasol ("y Cynllun"), sy'n gynllun aml-gyflogwr sy'n darparu buddion i ryw 500 o gyflogwyr anghysylltiedig. Mae'r Cynllun yn gynllun buddion diffiniedig yn y Deyrnas Unedig.

Mae'r Cynllun yn ddarostyngedig i'r ddeddfwriaeth gyllido amlinellir yn Neddf Pensiynau 2004, a ddaeth i rym ar 30 Rhagfyr 2005. Mae'r ddeddfwriaeth, ynghyd â dogfennau a gyhoeddwyd gan y Rheoleiddiwr Pensiynau a'r Safonau Actiwaraid Technegol a gyhoeddwyd gan y Cyngor Adrodd Ariannol, yn gosod y fframwaith ar gyfer cyllido cynlluniau pensiwn galwedigaethol buddion diffiniedig yn y Deyrnas Unedig.

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 201

Cynhaliwyd y prisiad pob tair blynedd diwethaf ar y cynllun at ddibenion cyllido ar 30 Medi 2017. Datgelodd y prisiad hwn ddiffyg o £1,522m. Lluniwyd Cynllun Adfer gyda'r nod o gael gwared ar y diffyg hwn erbyn 30 Medi 2026.

O ran y blynyddoedd ariannol yn diwedd cyn 28 Chwefror 2019, ni fu'n bosibl i'r cwmni gael gwybodaeth ddigonol i'w alluogi i gyfrifo am y Cynllun fel cynllun buddion diffiniedig, felly mae'r cwmni wedi cyfrifo ar gyfer y Cynllun fel cynllun cyfraniad diffiniedig.

O ran blynyddoedd ariannol yn diwedd ar neu ar ôl 31 Mawrth 2019, mae'n bosibl cael gwybodaeth ddigonol i alluogi'r cwmni i gyfrifo ar gyfer y Cynllun fel cynllun buddion diffiniedig.

At ddibenion cyfrifyddu, cynhaliwyd prisiad o'r cynllun gyda dyddiad gweithredol o 30 Medi 2018. Cafodd y ffigurau rhwymedigaethau o'r prisiad hwn eu cario ymlaen ar gyfer diwedd y flwyddyn gyfrifyddu rhwng 31 Mawrth 2019 a 29 Chwefror 2020 yn gynhwysol. Cymharir y rhwymedigaethau, ar y dyddiad cyfrifyddu perthnasol, â chyfran deg y cwmni o gyfanswm asedau'r Cynllun i gyfrifo diffyg net neu waged y cwmni.

Yn yr un modd, cynhaliwyd prisiad actiwaraidd o'r cynllun ar 30 Medi 2019 i lywio'r rhwymedigaethau ar gyfer diwedd y flwyddyn gyfrifyddu rhwng 31 Mawrth 2020 a 28 Chwefror 2021 yn gynhwysol.

CYNLLUN PENSIWN TAI CYMDEITHASOL Y GRŴP (SHPS)

Gwerthoedd presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig, gwerth teg asedau ac asedau buddion diffiniedig (rhwymedigaeth)	31 Mawrth 2020 (£000s)	31 Mawrth 2019 (£000s)
Gwerth teg asedau'r cynllun	25,269	24,000
Gwerth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig	28,954	32,497
Gwaged (diffyg) y cynllun	(3,685)	(8,497)

Cysoni balansau agor a chau'r ymrwymiad buddion diffiniedig	Blwyddyn at 31 Mawrth 2020 (£000s)
Ymrwymiad buddion diffiniedig ar ddechrau'r cyfnod	32,497
Cost gwasanaeth cyfredol	71
Treuliau	21
Costau llog	762
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	55
Colledion (enillion) actiwaraidd oherwydd profiad y cynllun	389
Colledion (enillion) actiwaraidd oherwydd newidiadau mewn tybiaethau demograffig	84
Colledion (enillion) actiwaraidd oherwydd newidiadau mewn tybiaethau ariannol	2,356
Buddion a dalwyd a threuliau	(406)
Ymrwymiad buddion diffiniedig ar ddiwedd y cyfnod	28,954

Cysoni balansau agor a chau gwerth teg asedau'r cynllun	Blwyddyn at 31 Mawrth 2020 (£000s)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r cyfnod	24,000
Incwm llog	570
Profiad asedau'r cynllun (eithrio symiau o fewn yr incwm llog) – enillion (colledion)	(216)
Cyfraniadau gan y cyflogwr	824
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	55
Buddion a dalwyd a threuliau	(406)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y cyfnod	25,269

Y gwir adenillion o ran asedau'r cynllun (yn cynnwys unrhyw newidiadau yng nghyfran yr asedau) dros y cyfnod yn diwedd 31 Mawrth 2020 oedd £796,000.

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 201

Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr	Blwyddyn at 31 Mawrth 2020 (£000s)
Cost gwasanaeth cyfredol	71
Treuliau	21
Treuliau llog net	192
Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr	284

Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall	Blwyddyn at 31 Mawrth 2020 (£000s)
Profiad asedau'r cynllun (eithrio symiau o fewn yr incwm llog) – enillion (colledion)	226
Enillion a cholledion yn deillio o rwymedigaethau'r cynllun – enillion (colledion)	(389)
Effeithiau newidiadau yn y tybiaethau demograffig sy'n sail i werth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig – enillion (colledion)	269
Effeithiau newidiadau yn y tybiaethau ariannol sy'n sail i werth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig – enillion (colledion)	4,166
Cyfanswm a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall – enillion (colledion)	4,272

Asedau	31 Mawrth 2020 (£000s)	31 Mawrth 2019 (£000s)
Ecwiti byd-eang	3,696	4,039
Adenillion Absoliwt	1,318	2,076
Cyfleoedd Cyni	487	437
Gwerth Credyd Perthynol	693	439
Premiymau Risg Amgen	1,767	1,384
Cronfa Cronfeydd Rhagfantoli	15	108
Dyledion Marchnadoedd sy'n Datblygu	765	828
Rhannu Risg	854	725
Sicrwydd yn gysylltiedig ag yswiriant	776	689
Eiddo	556	540
Seilwaith	1,880	1,258
Dyledion preifat	509	322
Credyd Anhylif Manteisgar	612	-
Cronfa Bond Corfforaethol	1,440	1,120
Credyd Hylif	10	-
Eiddo les hir	437	353
Incwm wedi'i sicrhau	959	859
Buddsoddiad sy'n cael ei yrru gan rwymedigaeth	8,386	8,777
Asedau cyfredol net	109	46
Cyfanswm asedau	25,269	24,000

Nid yw unrhyw rai o'r gwerthoedd teg yr asedau a ddangosir uchod yn cynnwys unrhyw fuddsoddiadau uniongyrchol yn offerynnau ariannol y cyflogwr neu unrhyw eiddo sy'n cael ei feddiannu gan, neu asedau eraill a ddefnyddir gan y cyflogwr.

Tybiaethau allweddol	31 Mawrth 2020 % y flwyddyn	31 Mawrth 2019 % y flwyddyn
Cyfradd disgownt	2.35%	2.35%
Chwyddiant Mynegai Prisiau Manwerthu (MPM) (RPI)	2.56%	3.25%
Chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD) (CPI)	1.56%	2.25%
Twf cyflogau	2.56%	3.25%
Lwfans cyfnewidiadau pensiwn am arian parod ar adeg ymddeol	75% o'r lwfans uchaf	75% o'r lwfans uchaf

Mae'r tybiaethau marwoldeb a fabwysiadwyd ar 31 Mawrth 2020 yn awgrymu'r disgwyliadau oes a ganlyn:

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 201

	Disgwyliad oes yn 65 oed (blynyddoedd)
Gwryw yn ymddeol yn 2020	21.5
Benyw yn ymddeol yn 2020	23.3
Gwryw yn ymddeol yn 2039	22.9
Benyw yn ymddeol yn 2039	24.5

Dadansoddiad sensitifrwydd

Nodir y sensitifrwydd ynghylch y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd i fesur rhwymedigaethau'r cynllun isod:

Newid mewn tybiaethau ar 1 Mawrth 2020	Amcangyfrif % cynnydd i rwymedigaeth y cyflogwr	Amcangyfrif y swm ariannol (£'000)
Lleihad 0.1% yn y gyfradd ddisgownt go iawn	18.67%	£688
Cynnydd 0.1% yn y gyfradd cynnydd cyflogau	2.50%	£92
Cynnydd 0.1% yn y MPD a'r MPM (CPI a'r RPI)	12.27%	£452

CYNLLUN PENSIWN TAI CYMDEITHASOL Y GYMDEITHAS

Gwerthoedd presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig, gwerth teg asedau ac asedau buddion diffiniedig (rhwymedigaeth)	31 Mawrth 2020 (£000s)	31 Mawrth 2019 (£000s)
Gwerth teg asedau'r cynllun	23,261	22,088
Gwerth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig	26,630	29,862
Gwarged (diffyg) y cynllun	(3,369)	(7,774)

Cysoni balansau agor a chau'r ymrwymiad buddion diffiniedig	Blwyddyn at 31 Mawrth 2020 (£000s)
Ymrwymiad buddion diffiniedig ar ddechrau'r cyfnod	29,862
Cost gwasanaeth cyfredol	71
Treuliau	17
Costau llog	700
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	55
Colledion (enillion) actiwaraid oherwydd profiad y cynllun	369
Colledion (enillion) actiwaraid oherwydd newidiadau mewn tybiaethau demograffig	(248)
Colledion (enillion) actiwaraid oherwydd newidiadau mewn tybiaethau ariannol	(3,818)
Buddion a dalwyd a threuliau	(378)
Ymrwymiad buddion diffiniedig ar ddiwedd y cyfnod	26,630

Cysoni balansau agor a chau gwerth teg asedau'r cynllun	Blwyddyn at 31 Mawrth 2020 (£000s)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r cyfnod	22,088
Incwm llog	525
Profiad asedau'r cynllun (ac eithrio symiau a gynhwysir yn yr incwm llog) – enillion (colledion)	211
Cyfraniadau gan y cyflogwr	760
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	55
Buddion a dalwyd a threuliau	(378)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y cyfnod	23,261

Y gwir adenillion o ran asedau'r cynllun (yn cynnwys unrhyw newidiadau yng nghyfran yr asedau) dros y cyfnod yn diweddu 31 Mawrth 2020 oedd £736,000.

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 201

Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr	Blwyddyn at 31 Mawrth 2020 (£000s)
Cost gwasanaeth cyfredol	71
Treuliau	17
Treuliau llog net	175
Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr	263

Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall	Blwyddyn at 31 Mawrth 2020 (£000s)
Profiad asedau'r cynllun (eithrio symiau sydd yn yr incwm llog) – enillion (colledion)	211
Enillion a cholledion profiad yn deillio o rwymedigaethau'r cynllun – enillion (colledion)	(369)
Effeithiau newidiadau yn y tybiaethau demograffig sy'n sail i werth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig - enillion (colledion)	248
Effeithiau newidiadau yn y tybiaethau ariannol sy'n sail i werth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig – enillion (colledion)	3,818
Cyfanswm a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall – enillion (colledion)	3,908

Asedau	31 Mawrth 2020 (£000s)	31 Mawrth 2019 (£000s)
Ecwiti byd-eang	3,402	3,717
Adenillion Absoliwt	1,213	1,911
Cyfleoedd Cyni	448	402
Gwerth Credyd Perthynol	638	404
Premiymau Risg Amgen	1,627	1,274
Cronfa Cronfeydd Rhagfantoli	14	99
Dyledion Marchnadoedd sy'n Datblygu	704	762
Rhannu Risg	786	667
Sicrwydd yn gysylltiedig ag yswiriant	714	634
Eiddo	512	497
Seilwaith	1,731	1,158
Dyledion preifat	469	296
Credyd Anhylif Manteisgar	563	-
Cronfa Bond Corfforaethol	1,326	1,031
Credyd Hylif	9	-
Eiddo les hir	402	325
Incwm wedi'i sicrhau	883	791
Buddsoddiad sy'n cael ei yrru gan rwymedigaeth	7,720	8,078
Asedau cyfredol net	100	42
Cyfanswm asedau	23,261	22,088

Nid yw unrhyw rai o'r gwerthoedd teg yr asedau a ddangosir uchod yn cynnwys unrhyw fuddsoddiadau uniongyrchol yn offerynnau ariannol y cyflogwr ei hun neu unrhyw eiddo sy'n cael ei feddiannu gan, neu unrhyw asedau eraill a ddefnyddir gan y cyflogwr.

Tybiaethau allweddol

	31 Mawrth 2020 % y flwyddyn	31 Mawrth 2019 % y flwyddyn
Cyfradd disgownt	2.35%	2.35%
Chwyddiant Mynegai Prisiau Manwerthu (MPM) (RPI)	2.56%	3.25%
Chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD) (CPI)	1.56%	2.25%
Twf cyflogau	2.56%	3.25%
Lwfans cyfnewidiadau pensiwn am arian parod ar adeg ymddeol	75% o'r lwfans uchaf	75% o'r lwfans uchaf

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 201

Mae'r tybiaethau marwoldeb a fabwysiadwyd ar 31 Mawrth 2020 yn awgrymu'r disgwyliadau oes a ganlyn:

	Disgwyliad oes yn 65 oed (blynyddoedd)
Gwryw yn ymddeol yn 2019	21.5
Benyw yn ymddeol yn 2019	23.3
Gwryw yn ymddeol yn 2039	22.9
Benyw yn ymddeol yn 2039	24.5

Dadansoddiad sensitifrwydd

Nodir y sensitifrwydd ynghylch y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd i fesur rhwymedigaethau'r cynllun isod:

Newid mewn tybiaethau ar 1 Mawrth 2020	Amcangyfrif % cynnydd i rwymedigaeth y cyflogwr	Amcangyfrif y swm ariannol (£'000)
Lleihad 0.1% yn y gyfradd ddisgownt go iawn	18.79%	£633
Cynnydd 0.1% yn y gyfradd cynnydd cyflogau	2.40%	£81
Cynnydd 0.1% yn y MPD a'r MPM (CPI a'r RPI)	12.41%	£418

28. DATGANIAD LLIF ARIAN CYFUNOL

	2020 £'000	2019 £'000
Llif arian o weithgareddau gweithredol		
Gwarged am y flwyddyn ariannol	1,340	1,683
Addasiadau ar gyfer:		
Incwm cynhwysfawr arall	(732)	(502)
Dibrisiant eiddo, peiriannau ac offer	3,397	3,252
Colled ailbrisio eiddo buddsoddiadol	100	-
Amorteiddio grantiau	(2,293)	(2,235)
Cyfran y gwarged yn y fenter ar y cyd	3	17
Colled ailbrisio eiddo buddsoddiadol	-	59
Elw o waredu eiddo, peiriannau ac offer	(285)	(170)
Costau ailgyllido	-	598
Llog taladwy	3,581	2,766
Llog derbyniadwy	(20)	(19)
Treth ar gwaged yn y flwyddyn	31	-
(Cynnydd) / lleihad mewn masnach a derbyniadau eraill	(566)	1,049
(Cynnydd) yn y rhestr eiddo	(1,004)	(653)
(Cynnydd) / lleihad yn y fasnach daladwy	207	1,126
Arian parod a gynhyrchwyd o weithgareddau gweithredol	3,759	6,971
Treth a dalwyd	(31)	-
Arian parod net a gynhyrchir o weithgareddau gweithredu	3,728	6,971

Cynnydd mewn arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	2019 £'000	2020 £'000	2018 £'000	2019 £'000
Arian parod	1,793	6,580	6,368	1,793
Buddsoddiadau	1,781	1,258	772	1,781
	<u>3,574</u>	<u>7,838</u>	<u>7,140</u>	<u>3,574</u>

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 201

CYSONI DYLEDION NET

	1 Ebrill 2019 £'000	Llif arian £'000	31 Mawrth 2020 £'000
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod			
Arian parod	1,793	4,787	6,580
Buddsoddiadau	1,781	(523)	1,258
	3,574	4,264	7,838
Benthyciadau			
Dyled sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	(2,018)	954	(1,064)
Dyled sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn	(107,342)	(11,194)	(118,536)
	(109,360)	(10,240)	(119,600)
	(105,786)	(5,976)	(111,762)

LLIF ARIAN RHYDD

	2020 £'000	2019 £'000
Arian parod net a gynhyrchwyd o weithgareddau gweithredol	3,729	3,928
Llog a dalwyd	(3,581)	(2,766)
Llog a dderbyniwyd	20	19
Treth a dalwyd	(31)	-
Addasiadau ar gyfer ail-fuddsoddi mewn eiddo sy'n bodoli eisoes		
Adnewyddu cydrannau	(537)	(723)
Prynu asedau sefydlog adnewyddol eraill	(14,829)	(24,986)
Grant adnewyddu cydrannau a dderbyniwyd	-	-
	(15,199)	(21,485)
Arian parod rhydd a ddefnyddiwyd cyn ad-daliadau benthyciadau	(15,199)	(21,485)
Benthyciadau a ad-dalwyd (ac eithrio credyd sy'n cychdroi a gorddrafft)	(4,260)	(28,676)
	(19,459)	(50,161)

29. TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Mae'r Gymdeithas yn gweithio ar y cyd gydag ystod o awdurdodau lleol, darparwyr tai eraill, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, yn ogystal â nifer o sefydliadau eraill. Yn benodol, mae'r Gymdeithas yn rhan o Grŵp Cyflymydd Tai Gogledd Cymru (GCT) sy'n cefnogi Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru gyda chyflwyniad Bargen Twf Gogledd Cymru i archwilio cyfleoedd datblygu ar raddfa fwy a dod â safleoedd 'segur' strategol ymlaen i ateb y galw am dai fforddiadwy. Roedd pob un o'r 6 landlord cymdeithasol cofrestredig sy'n gweithredu ledled Gogledd Cymru wedi ymrwymo £ 15,000 (2019 - £ 0), fel cyfraniad tuag at gost ffioedd i gefnogi archwiliad GCT o'r safleoedd sydd ar gael.

Mae Grŵp Cynefin hefyd yn gweithio ar y cyd â Chyngor Gwynedd, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a chwmmi theatr gymunedol Theatr Bara Caws ar ganolfan iechyd, gofal cymdeithasol, tai a chymuned newydd a chyffrous ym Mhenygroes, Gwynedd. Mae Grŵp Cynefin wedi prynu safle ym Mhenygroes a'r Bwrdd Prosiect yn goruchwyllo pedwar llif gwaith, sef tai a gofal cymdeithasol, iechyd a gofal cymdeithasol, ymgysylltu â'r gymuned, a dylunio a datblygu. Disgwylir y bydd cynllun busnes amlinellol ar gyfer Prosiect Iechyd Dyffryn Nantlle wedi'i gwblhau erbyn diwedd Mawrth 2021.

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 201

Mae'r Gymdeithas hefyd yn gyfranddaliwr ym Mhartneriaeth Tai Cymru a WHP2, sy'n fenter ar y cyd rhwng pedwar grŵp tai, Coastal Group, Hendre. Grŵp, Grŵp Pobl a Grŵp Cynefin.

Darparodd y Gymdeithas gartrefi rhent i ddau aelod o'r Bwrdd Rheoli sy'n denantiaid yn ystod y flwyddyn. Roedd y tenantiaethau ar delerau masnachol arferol ac ni allai'r Aelodau Bwrdd Rheoli perthnasol ddefnyddio eu swydd er eu mantais. Cyfanswm y rhent oedd yn daladwy yn y flwyddyn gan y ddau denant aelod oedd £10,365 (2019-£9,800). Roedd £20 yn ddyledus (2019 - £626 o ordaliad) ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae'r Gymdeithas hefyd yn gweithredu fel Ymddiriedolwr Corfforaethol dwy Elusen o Elusendai; Elusen Elizabeth Owen, Llanfair Dyffryn Clwyd ac Ellen Glynne Homes, Llandwrog. Mae'r Elusendai yn endidau ar wahân sydd wedi'u cofrestru gyda'r Comisiwn Elusennau o dan rifau elusennol 237078 a 219790 yn y drefn honno. Gwneir yr holl drafodion gyda'r Elusendai ar sail hyd braich. Mae Grŵp Cynefin wedi codi gwerth £6,901 (2019 - £5,708) ar wasanaethau rheoli tai i'r Elusendai yn ystod y flwyddyn.

Nid yw datganiadau ariannol yr Elusendai wedi'u cyfuno yn natganiadau ariannol Grŵp Cynefin gan ei fod yn cael ei ystyried yn anymarferol ac na fyddai o unrhyw werth gwirioneddol i aelodau'r Gymdeithas, o ystyried y symiau dan sylw. Pe bai cyfrifon yr Elusendai wedi'u cyfuno, byddai'r symiau a adlewyrchir yn y datganiadau ariannol hyn yn cael eu cynyddu fel y nodir isod:

	Elizabeth Owen £'000	Ellen Glynne £'000	Cyfanswm £'000
Datganiad o Incwm Cynhwysfawr:			
Trosiant	28	43	71
Costau gweithredol	(42)	(38)	(80)
	(14)	5	(9)
	(14)	5	(9)
Datganiad o Sefyllfa Ariannol:			
Asedau sefydlog	107	343	450
asedau cyfredol	127	204	331
Credydwy'r taladwy o fewn blwyddyn	(8)	(13)	(21)
Credydwy'r taladwy o fewn mwy na blwyddyn	(99)	-	(99)
	127	534	661
	127	534	661
Asedau net	127	534	661
	127	534	661
Cronfeydd wrth gefn	127	534	661

30. IS-GWMNIAU DAN BERCHNOGAETH LAWN

Mae'r is-gwmnïau a restrir isod o dan reolaeth gyffredinol Grŵp Cynefin:

Sefydliad	Statws	Gwlad cofrestru	Prif weithgaredd
Canllaw (Eryri) Cyf	Cwmni cyfyngedig trwy warant, elusen gofrestredig ac wedi'i gofrestru gyda Llywodraeth Cymru	Cymru	Asiantaeth Gofal a Thrwsio a menter gymdeithasol
Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych	Cwmni cyfyngedig trwy warant ac elusen gofrestredig	Cymru	Asiantaeth Gofal a Thrwsio a menter gymdeithasol

GRŴP CYNEFIN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 201

Sefydliad	Statws	Gwlad cofrestru	Prif weithgaredd
Cywaith Cyf	Cwmni segur, cyfyngedig trwy warant	Cymru	Adfywio cymunedol

Gan fod Cywaith Cyf yn gwmni segur, ni wnaed unrhyw drafodion sylweddol gan Grŵp Cynefin ar ei ran.

Nid yw Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych yn Landlord Cymdeithasol Cofrestredig, ac ni fu dosraniadau, ail-daliadau na dyraniad trosiant, costau, asedau a rhwymedigaethau sylweddol rhwng Grŵp Cynefin na Canllaw (Eryri) Cyf (fel y Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig o fewn y grwp) a Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych. Cyfanswm cyfraniad arian parod net Grŵp Cynefin i Gofal a Thrwsio Conwy a Syr Ddinbych oedd £16,799 yn ystod y flwyddyn yn darfod 31 Mawrth 2020.